

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta provozně ekonomická

Příručka pro podnikání fyzických osob

Business Manual for Individuals

Diplomová práce

Autor:

Aleš Chlup

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Daniela Světlíková

© 2008

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta provozně ekonomická

Katedra práva

Akademický rok 2006/2007

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Aleš Chlup

obor Veřejná správa a regionální rozvoj - k.s. Hradec

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název tématu: **Příručka pro podnikání fyzických osob**

Struktura diplomové práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Přehled platné právní úpravy
4. Zahájení podnikání
5. Zaměstnávání dalších osob
6. Ukončení činnosti
7. Závěr
8. Seznam literatury
9. Přílohy

Rozsah původní zprávy: 50 - 60 stran

Seznam odborné literatury:

- 1/ HROZINKOVÁ E., Živnostenský zákon v praxi, 6. aktualizované vydání, Olomouc: ANAG, 2006, 375 s. ISBN 80-7263-348-1
 - 2/ KOLEKTIV AUTORŮ, Daně 2006 a předpisy související s komentářem, Olomouc: ANAG, 2006, 816 s. ISBN 80-7263-317-1
 - 3/ KOLEKTIV AUTORŮ, Úplné znění - Sociální pojištění 2007, Ostrava: Sagit, 2006, 336 s. ISBN 80-7208-570-0
 - 4/ KOLEKTIV AUTORŮ, Úplné znění - Živnostenské podnikání, Ostrava: Sagit, 2006, 272 s. ISBN 80-7208-569-7
- a další literatura po dohodě s vedoucí práce

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Daniela Světlíková**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2008

Vedoucí katedry

Děkan

V Praze dne: 18.12.2006

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Příručka pro podnikání fyzických osob“ vypracoval samostatně za použití uvedené literatury a po odborných konzultacích s vedoucí práce JUDr. Danielou Světlíkovou.

V Praze dne 6. 10. 2008

.....
podpis diplomanta

Poděkování

Tímto děkuji vedoucí mé diplomové práce JUDr. Daniele Světlíkové za metodické vedení a cenné rady při tvorbě diplomové práce, a dále mé rodině za podporu při studiu.

Příručka pro podnikání fyzických osob

Souhrn

Diplomová práce na téma Příručka pro podnikání fyzických osob má být průvodcem zájemci při zahájení podnikání jako fyzické osoby, a to zejména na základě živnostenského zákona. Po seznámení s obsahem této příručky se dozví všechny důležité podmínky a náležitosti spojené se zahájením podnikání, povinnosti v průběhu samotného podnikání, základní podmínky zaměstnávání dalších osob, povinných i nepovinných registrací na úřadech i postup při ukončení podnikatelské činnosti.

V první, teoretické části, je uveden přehled platné právní úpravy, kterou se podnikání fyzických osob v ČR řídí a jednotlivých právních forem v podnikání. V následující části diplomové práce se prolíná teoretický a praktický přístup se zaměřením na konkrétní kroky začínajícího podnikatele – živnostníka k zahájení podnikání, zaměstnávání dalších osob, případně ukončení činnosti.

Součástí diplomové práce jsou přílohy, které obsahují vzory jednotlivých podání.

Business Manual for Individuals

Summary

Diploma work on the topic Business Manual should be handbook for people interested to begin own business as individuals and according trading regulations. After introduction with the content of this handbook users can become familiar with all important conditions and belongings needed to begin own business, responsibilities during running own business, basic conditions for employers, obligatory and optional registrations at authority and also succession if termination own business.

In the first, theoretical part is summary of valid legal lay-outs which individuals in the Czech Republic have to follow. Next part inosculates theoretical and practical manners to fixate concrete steps at beginning individuals who initiate own business, become employer or in case of need terminate business.

Parts of diploma work are enclosures with samples of mentioned forms.

Klíčová slova: Podnikání

Fyzická osoba

Živnost

Živnostenský zákon

Zaměstnanec

Zaměstnavatel

Keywords: Business

Individual

Trade

Trade Law

Employee

Employer

Obsah:

1.	Úvod.....	10
2.	Cíl práce a metodika	10
3.	Přehled platné právní úpravy	11
3.1.	Vývoj právní úpravy živnostenského zákona.....	12
3.2.	Vývoj právní úpravy obchodního zákoníku	14
3.3	Právní formy podnikání.....	15
3.3.1.	Podnikání fyzických osob	16
3.3.2.	Podnikání právnických osob	19
3.3.3.	Právní formy podnikání – shrnutí.....	22
4.	Zahájení podnikání	23
4.1.	Před návštěvou živnostenského úřadu – CRM.....	24
4.1.1.	Charakteristika živnostenského podnikání.....	25
4.1.2.	Obecné podmínky provozování živnosti.....	26
4.1.3.	Rozdělení živností	26
4.1.3.1.	Živnosti ohlašovací	27
4.1.3.2.	Živnosti koncesované.....	27
4.1.4.	Zvláštní podmínky provozování živnosti.....	28
4.1.5.	Odpovědný zástupce	28
4.1.6.	Provozovna.....	29
4.2.	Návštěva živnostenského úřadu – CRM	30
4.2.1.	Náležitosti ohlášení živnosti.....	31
4.2.2.	Náležitosti žádosti o koncesi	33
4.3.	Základní povinnosti podnikatele	35
4.4.	Živnostenská kontrola	36
4.5.	Vztah trestního zákona k podnikání	41
4.6.	Administrativní minimum – platby a odvody	44
4.6.1.	Daň z příjmu fyzických osob	44
4.6.2.	Sociální pojištění	46
4.6.2.1.	Nemocenské pojištění	47
4.6.2.2.	Důchodové pojištění.....	49
4.6.2.3.	Praktická aplikace	50
4.6.3.	Zdravotní pojištění	53

4.6.3.1.	Praktická aplikace	54
5.	Zaměstnávání dalších osob.....	56
5.1.	Pracovní poměr	56
5.2.	Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr	60
5.3.	Zaměstnávání zaměstnanců vyžadujících zvláštní prac. podmínky.....	60
5.4.	Praktická aplikace	63
6.	Ukončení činnosti	66
6.1.	Přerušení provozování živnosti	67
6.2.	Zánik živnostenského oprávnění ze zákona	67
6.3.	Zrušení živnostenského oprávnění živn. úřadem, pozastavení provozování živnosti živn. úřadem	68
7.	Závěr.....	70
8.	Seznam literatury	72
9.	Přílohy	74

1. Úvod

S přechodem k tržnímu hospodářství se v České republice stalo drobné podnikání velmi rozšířenou oblastí, přičemž jeho nejčastější formou je právě podnikání fyzických osob na základě živnostenského zákona. Začínající a drobní podnikatelé vykonávají většinou činnosti v menším rozsahu, sami vedou jak podnik, tak zpracovávají i veškerou administrativu. Téma diplomové práce jsem si vybral se záměrem poskytnout podnikatelům, zejména začínajícím, nebo těm, u kterých jejich podnikatelské aktivity netvoří hlavní zdroj příjmu, souhrnný přehled o možnostech právních forem podnikání a nejdůležitějších právních norem, které budou jejich činnost upravovat, a usnadnit jim tak orientaci v podnikatelském prostředí.

Živnostenské podnikání představuje nejvíce rozšířenou formu podnikatelské činnosti fyzických osob v ČR. Popsat celou problematiku podnikání, která je poměrně složitá a rozsáhlá vzhledem k tomu, že se prolíná se s mnoha dalšími odvětvími a právními normami, je v rámci diplomové práce téměř nemožné, proto jsem se soustředil na popsání právního rámce, základních povinností při zahájení a v průběhu podnikatelské činnosti fyzické osoby a jejich praktické aplikace.

2. Cíl práce a metodika

Cílem diplomové práce je popsat a zhodnotit hlavní formy podnikání v České republice, právní podmínky a povinnosti, které má osoba hodlající začít podnikat v ČR, zejména na základě oprávnění vydaného podle živnostenského zákona. Vzhledem k tomu, že k provozování živnosti fyzickými osobami postačí splnění třech všeobecných podmínek – dosažení věku 18 let, způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost, může na základě tohoto zákona podnikat osoba profesně velmi zdatná, avšak bez hlubších právních znalostí. Pro tyto osoby může být problémem vyznat se v ustanovení jednotlivých právních norem, které jejich podnikatelskou činnost upravují. Protože jsem v době výběru tématu pro diplomovou práci nenalezl publikaci poskytující v jednoduché formě ucelený přehled základních požadavků a povinností pro začínající podnikatele, rozhodl jsem se zpracovat práci na toto téma.

Při zpracování diplomové práce jsem po zvažování a konzultaci zvolil následující postup:

- stanovení cíle diplomové práce
- sestavení osnovy – základních bodů diplomové práce
- shromáždění odborné literatury, právních norem a dalších pramenů
- studium získaných materiálů, analýza právních textů
- konzultace s vedoucí diplomové práce
- na základě získaných znalostí rozhodnutí o zaměření na podnikání podle živnostenského zákona
- vypracování diplomové práce
- průběžné konzultace s vedoucí diplomové práce
- vypracování závěru.

Diplomová práce je tematicky rozdělena do dvou hlavních částí.

První, teoretická část diplomové práce, je věnována platné právní úpravě podnikání v ČR a právním formám podnikání.

Druhá část, ve které se prolíná teoretický přístup s praktickými aplikacemi jednotlivých ustanovení, je zaměřena na právní úpravu podnikání fyzických osob na základě živnostenského zákona, včetně přehledu povinností a důležitých kroků, které musí zájemce o podnikání splňovat a učinit před samotným začátkem podnikání, postupu při zahájení podnikání, problematice zaměstnávání dalších osob a jednotlivým formám výkonu práce dle zákoníku práce a ukončení podnikatelské činnosti dle živnostenského zákona.

Součástí práce jsou i přílohy, které obsahují vzory jednotlivých podání.

3. Přehled právní úpravy

Podnikání v České republice upravují dvě základní právní normy, a to zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jen Obch. z.), a zákon č. 445/1991 Sb., živnostenský zákon (dále jen Živn. z.). Samotné podnikání lze realizovat dvěma právními formami, a to jako osoba fyzická nebo právnická. Zatímco obchodní zákoník vymezuje typy právnických osob a vztahy mezi podnikateli, živnostenský zákon je zaměřen na subjekty podnikající na základě tohoto zákona. S ohledem na zaměření diplomové práce bude nejvíce pozornosti

v následujícím textu věnováno problematice fyzických osob podnikajících dle živnostenského zákona.

3.1. Vývoj právní úpravy živnostenského zákona

Z historického hlediska byl výkon živností upraven na našem území již živnostenským řádem č. 227/1859 ř.z. Ten byl postupně upravován do období první republiky, kdy v tehdejší Československu fungovalo na uvedenou dobu poměrně vyspělé tržní hospodářství. Tato živnostenskoprávní úprava byla poté zrušena zákoníkem práce č. 65/1965 Sb. Až při přechodu na tržní ekonomiku v r. 1989 si situace žádala podstatné změny v právní regulaci soukromopodnikatelské činnosti. Na tomto základě byl přijat zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů a zákon č. 103/1990 Sb., kterým se měnil a doplňoval hospodářský zákoník. Tyto zákony byly přijaty k překlenutí přechodného období do plného fungování tržních mechanismů a zpracování právní úpravy v podobě živnostenského zákona č. 455/1991 Sb. (Faldyna, 1991).

Živnostenský zákon byl poté více než stokrát novelizován, přičemž poslední novelizace¹ proběhla s účinností k datu 1. 7. 2008, tedy v době zpracování diplomové práce.

Významnější novelizace živnostenského zákona byly provedeny v roce 1996², kdy došlo jak ke změnám u živností uvedených v přílohách živnostenského zákona, tak zejména k formulaci překážek provozování živnosti v souvislosti s prohlášením konkurzu na majetek fyzických nebo právnických osob, případně se zamítnutím prohlášení konkurzu pro nedostatek majetku.

V roce 1999 byl živnostenský zákon novelizován zákonem č. 356/1999 Sb., jímž se zvyšovaly požadavky na odbornou způsobilost u některých živností, a dále došlo k rozšíření oborů živností. Mezi všeobecné podmínky provozování živnosti byl zařazen požadavek na neexistenci daňových nedoplatků podnikatele, nově je definován pojem provozovny a zavedena povinnost prokázat vlastnické nebo užívací právo k provozovně. Odpovědný zástupce je nově povinen zúčastňovat se provozování živnosti v potřebném rozsahu.

V roce 2004 proběhla novelizace zákonem č. 167/2004 Sb., kterým byly provedeny úpravy živnostenského zákona k harmonizaci s požadavky Evropské unie. Stěžejní změnou

¹ zákon č. 130/2008 Sb.,

² zákon č. 94/1996 Sb., z.č. 95/1996 Sb., z.č. 147/1996 Sb.

bylo zjednodušení formalit pro podnikání občanů států Evropské unie, smluvních států Dohody o Evropském hospodářském prostoru a Švýcarské konfederace, kterým přiznávala srovnatelné podmínky jako osobám s trvalým pobytem na území ČR. U provozování živnosti prostřednictvím odpovědného zástupce postačoval namísto pracovního vztahu jeho jakýkoli smluvní vztah k podnikateli. Další změny byly provedeny ve vymezení živností, kdy vybrané koncesované živnosti byly přeřazeny mezi živnosti vázané.

K 1. 8. 2006 nabyla účinnosti další novela živnostenského zákona, a to zákon č. 214/2006 Sb., který má zásadní význam v tom, že jím začal proces snižování administrativní zátěže podnikatelů snížením počtu úkonů a návštěv úřadů v souvislosti s živnostenským podnikáním. Dle nového zákona vykonávají živnostenské úřady funkci centrálních registračních míst, kde lze podat i oznámení vůči správci daně, okresní správě sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovně nebo úřadu práce. Živnostenský úřad je povinen údaje příslušným úřadům předat. V souvislosti s touto změnou byl pro tato podání zaveden tiskopis obsahující všechny potřebné údaje, rozlišující pouze ohlášení živnosti nebo žádost o koncesi. Uvedený zákon dále zavádí povinnost živnostenského úřadu obstarat výpis z Rejstříku trestů nebo potvrzení o neexistenci daňových nedoplatků z podnikání a nedoplatků na platbách pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pokud žadatel tyto doklady nepředloží. V případě nájmu prostor k podnikání postačí živnostenskému úřadu předložit písemný souhlas vlastníka uvedených prostor s umístěním provozovny nebo sídla.

Zásadní novelou živnostenského zákona je zákon č. 130/2008 Sb., který nabyl účinnosti ke dni 1.7.2008.

Zřejmě nejvýznamnější změnou je úprava živnosti volné, kdy došlo k nahrazení dosavadních 125 volných živností s 622 předměty činnosti jedinou živností volnou s názvem Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 Živn. z. s 80 obory činností uvedenými v příloze č. 4 Živn. z. Celkový počet živností klesl z celkového počtu 261 na 96, což je způsobeno jak zavedením jediné volné živnosti, tak spojením řady živností dříve vedených samostatně. Rovněž došlo ke zrušení místní příslušnosti živnostenských úřadů při ohlášení živnosti nebo ohlášení změn. Nově je zaveden dokument nazvaný Výpis ze živnostenského rejstříku, který nahrazuje např. živnostenský list nebo koncesní listinu a slouží k prokázání živnostenského oprávnění. Novelou zákona dále byla vypuštěna podmínka bezdlužnosti, tedy zanikla povinnost dokládat neexistenci daňových nedoplatků a nedoplatků

na platbách pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, rovněž byly zmírněny požadavky pro bezúhonnost podnikatele, kdy byly vypuštěny nedbalostní trestné činy kromě vyslovení trestu zákazu činnosti soudem. Došlo ke snížení nároků na povinnou praxi při splnění podmínek odborné způsobilosti, kdy lze např. řemeslnou živnost provozovat bezprostředně po získání výučního listu. Tím je jednak usnadněn vstup do podnikání mladým lidem, a rovněž nabývají na významu rekvalifikace v učebních oborech. Došlo ke zrušení maximální doby pro přerušení provozování živnosti a ke zrušení provozování živnosti průmyslovým způsobem. Nově je naopak vymezen pojem tzv. mobilní provozovny³. V neposlední řadě došlo ke snížení správních poplatků⁴, viz příloha diplomové práce.

3.2. Vývoj právní úpravy obchodního zákoníku

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, účinný od 1. 1. 1992, nahradil 84 zákonů, vládních nařízení a vyhlášek, jako např. do té doby platný hospodářský zákoník, zákon o národohospodářském plánování nebo zákon o právních vztazích v mezinárodním obchodním styku.

Rovněž obchodní zákoník byl mnohokrát novelizován, i když méně často než tomu bylo u zákona živnostenského. V přehledu uvádím pouze zásadní novely, které měly dopad na údaje zmiňované v této diplomové práci.

První takové změny byly provedeny v roce 2000, kdy byl obchodní zákoník novelizován zákony č. 30/2000 Sb., z.č. 367/2000 Sb. a z.č. 370/2000 Sb., kterými je stanovena při založení povinná forma notářského zápisu u společenské smlouvy společnosti s ručením omezeným a u zakladatelské smlouvy akciové společnosti. Dále došlo ke zvýšení povinné výše základního kapitálu u společnosti s ručením omezeným ze 100.000 Kč na 200.000 Kč, a u akciové společnosti z 1 mil. Kč na 2 mil. Kč (u a.s. s veřejnou nabídkou akcií na 20 mil. Kč).

V roce 2005 byly provedeny novelizace týkající se úpravy obchodního rejstříku, který je nově veden v elektronické podobě a práv a povinností akcionářů.

Počátkem roku 2008 nabyly účinnosti dvě novely obchodního zákoníku, a to novela č. 296/2007 Sb., a č. 344/2007 Sb. První z těchto novel souvisí zejména s novou úpravou úpadku a změnou terminologie, kdy byl zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání,

³ § 17 odst. 2 Živn. z.

⁴ položka 24 sazebníku zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

nahrazen zákonem č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, tzv. insolvenčním zákonem. Druhou novelou byl mimo jiné upraven rozsah povinných identifikačních údajů uváděných na internetových stránkách podnikatelů a podmínky zápisu údajů do obchodního rejstříku, ve kterém mohou být na žádost navrhovatele zapsány paralelně údaje i v požadovaném cizím jazyce.

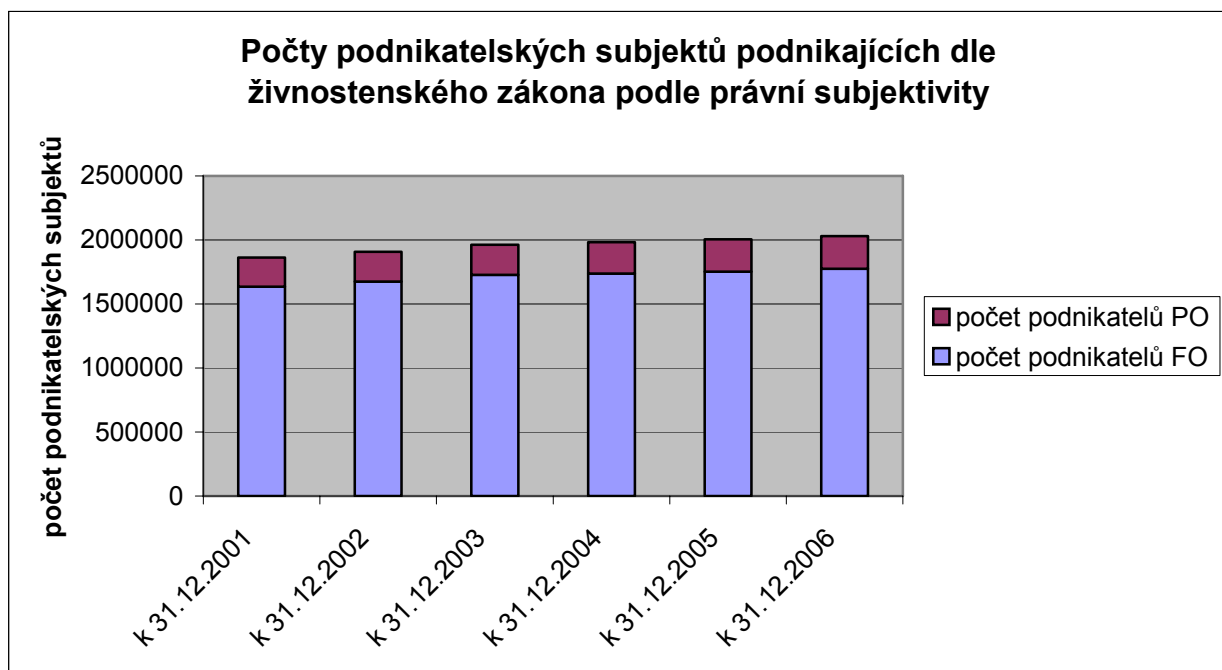
Další právní úprava vztahující se k podnikání je velmi široká a nelze poskytnout její úplný výčet, neboť na různé druhy podnikání navazují právní normy upravující dané oblasti, vždy je třeba přihlídnout ke konkrétním požadavkům a rozsahu daného podnikatelského záměru. Konkrétní právní normy jsou dále uváděny v kapitolách, jejichž oblast upravují.

Provázanost jednotlivých předpisů s mnoha dalšími právními normami lze v případě začátku podnikání považovat za problém, stejně jako velmi časté aktualizace jednotlivých norem.

3.3. Právní formy podnikání

Jak již bylo zmíněno v předcházející kapitole, podnikatelské subjekty mohou být činné jako fyzické nebo právnické osoby. V rozhodnutí o formě a typu podnikatelského subjektu je třeba zohlednit rozsah podnikání, k němu přiměřenou administrativní a finanční náročnost, výši vstupního kapitálu, počet společníků, způsob a rozsah ručení apod. Právní formu podnikatelského subjektu lze poději změnit, avšak tato změna je spojena s finančními a dalšími náklady.

Pro vytvoření základní představy o podnikatelském prostředí v České republice jsem na základě údajů zveřejněných Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR zpracoval graf zobrazující počet podnikatelských subjektů působících v ČR na základě živnostenského zákona s rozlišením jejich právní subjektivity.

Zdroj dat: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, dostupné z
<<http://www.rzp.cz/statistiky.html>>

3.3.1. Podnikání fyzických osob

Podnikání fyzických osob je nejrozšířenější formou v ČR, přičemž většinou jde o podnikatelskou činnost na základě ustanovení živnostenského zákona č. 455/1991 Sb.

Právní forma fyzické osoby je využívána hlavně při menším rozsahu podnikatelské činnosti.

Fyzickou osobou jsou pro tyto účely

- osoby podnikající na základě živnostenského oprávnění
- osoby podnikající na základě jiného oprávnění podle zvláštního předpisu
- osoby zapsané v obchodním rejstříku
- osoby provozující zemědělskou výrobu zapsané v evidenci

Osobám podnikajícím dle živnostenského zákona budou věnovány další kapitoly této diplomové práce.

V případě osob podnikajících dle zvláštních předpisů jde především o výkon specializovaných odborných činností v různých oborech, které jsou upraveny zvláštními předpisy a k jejichž výkonu je nutná zvláštní odborná kvalifikace, jako například výkon povolání

- znalce nebo tlumočníka (dle zákona č. 36/1967 Sb. o znalcích a tlumočnících),
- advokáta (dle zákona č. 85/1996 Sb. o advokacii ve znění pozdějších předpisů),
- notáře (dle zákona č. 358/1992 Sb. o notářích a jejich činnosti),
- soudního exekutora (dle zákona č. 120/2001 Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů),
- patentového zástupce (dle zákona č. 417/2004 Sb. o patentových zástupcích),
- burzovního dohodce a burzovního makléře (dle zákona č. 591/1992 Sb. o cenných papírech ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 229/1992 Sb. o komoditních burzách ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 152/1996 Sb. o cenných papírech a burze cenných papírů),
- rozhodce při rozhodování majetkových sporů (dle zákona č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů),
- zprostředkovatele a rozhodce při řešení kolektivních sporů (dle zákona č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání),
- auditora a daňového poradce (dle zákona č. 254/2000 Sb. o auditorech a Komoře auditorů České republiky, zákona č. 523/1992 Sb. o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky),
- autorizovaného architekta a autorizovaného inženýra činného ve výstavbě (dle zákona č. 360/1992 Sb. o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů),
- autorizovaného inspektora vykonávající svoji činnost jako svobodné povolání (dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu),
- úředně oprávněného zeměměřičského inženýra (dle zákona č. 200/1994 Sb. o zeměměřičství a o doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením),
- lékaře, zubního lékaře, farmaceuta a dalších nelékařských zdravotnických pracovníků, přírodního léčitele (dle zákona č. 20/1966 Sb. o péči o zdraví lidu ve znění pozdějších předpisů),

- veterinárního lékaře a dalších veterinárních pracovníků (dle zákona č. 166/1999 Sb. o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)⁵.

V našem právním řádu nenalezneme definici podnikatele s tzv. svobodným povoláním, proto je tato kategorie nejčastěji vymezována výčtem daných povolání. Obdobně jako jiní podnikatelé vykonávají příslušníci svobodných povolání činnosti samostatně a soustavně, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku, vznik jejich oprávnění se však neřídí živnostenským zákonem, ale plyne ze zvláštních právních předpisů. Současně musí splňovat jisté kvalifikační předpoklady, které se dosahují zejména získáním předepsaného vzdělání, zejména absolvováním příslušné vysoké školy, složením zvláštních zkoušek a určitou délkou praxe. Předpokladem k tomu, aby tito podnikatelé mohli zahájit, respektive vykonávat svoji činnost, je členství v příslušné komoře. Vzhledem k tomu, že se jejich činnost dotýká takových důležitých hodnot, jakými jsou lidské zdraví, občanská práva a svobody, bezpečnost apod., je třeba, aby byla kontrolována. To zajišťují v první řadě právě komory a ve stanoveném rozsahu i státní orgány.

Komory jsou samosprávné stavovské organizace sdružující všechny příslušníky svobodného povolání, resp. podnikatele zapsané v seznamech vedených příslušnou komorou. K hlavním úkolům komor patří zejména prosazování zájmů svých členů, zajišťování profesionální úrovně a etiky výkonu daných činností. Komory spolupracují s orgány státní správy a v určitém rozsahu i samy vykonávají její funkce. Mají právo vybírat stanovené dávky, poplatky, vykonávat disciplinární pravomoc vůči svým členům, starají se o sociální potřeby, rozvoj vzdělávání, organizují zkoušky zájemců o danou profesi atd.⁶

Mezi fyzické osoby zapsané v obchodním rejstříku patří podnikatelé

- zapsaní na základě vlastní žádosti
- zapsaní povinně – pokud výše jejich výnosů nebo příjmů snížených o DPH, pokud jsou jejich plátcí, dosáhla nebo přesáhla za dvě po sobě bezprostředně následující účetní období v průměru částku 120 mil. Kč (viz §34 Obch. z.).

⁵ §3 odst. 2 živnostenského zákona č. 455/1991 Sb.

⁶ Josef Fiala, Pavel Mates -Komory podnikatelů a komory svobodných povolání, Masarykova univerzita v Brně – Právnická fakulta, první vydání, 1994, ISBN 80-210-0983-7, 197 str.

Osoby podnikající v zemědělství se řídí zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Zemědělským podnikatelem je fyzická nebo právnická osoba provozující zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených zákonem o zemědělství⁷. Osoby podnikající v zemědělství jsou při splnění stanovených podmínek povinně zapsány do evidence u místně příslušných obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, tedy v místě podnikání nebo jeho sídla. Obecní úřad vydá žadateli po zapsání do evidence „Osvědčení o zápisu do evidence zemědělského podnikatele“. Uvedené evidenci nepodléhá fyzická osoba provozující drobné pěstitelské a chovatelské činnosti, anebo prodávající nezpracované rostlinné a živočišné výrobky.

3.3.2. Podnikání právnických osob

Přestože je diplomová práce tematicky zaměřena na podnikání fyzických osob, jako příručka pro podnikání by z hlediska komplexnosti měla obsahovat i minimálně základní přehled dalších forem podnikání.

Právnické osoby v podnikání definuje a upravuje obchodní zákoník, přičemž se dělí na

- kapitálové společnosti – společnost s ručením omezeným, akciová společnost,
- osobní společnosti - veřejná obchodní společnost, komanditní společnost,
- družstva.

Všechny tyto právnické osoby musí být zapsány v obchodním rejstříku.

Podstatné rozdíly mezi nimi jsou dány zejména rozsahem ručení společníků za závazky společnosti a v požadavcích na kapitálové zajištění společnosti.

Obecně lze uvést, že ve společnostech osobního typu není stanovena povinná výše kmenového jmění, společníci nebo někteří ze společníků ručí neomezeně za závazky společnosti a osobně se podílejí na podnikání a provozu společnosti. V kapitálových společnostech je určena minimální výše kmenového jmění, společníci ručí za závazky společnosti do výše svého majetkového vkladu a nejsou povinni se na podnikání společnosti osobně podílet.

⁷ § 2e z.č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

Společnost s ručením omezeným – spol. s r. o., s.r.o., §105 - 153 Obch.z.

Tato právní forma je nejčastěji používanou právnickou osobou k podnikání v ČR. Základní kapitál společnosti ve výši minimálně 200.000 Kč je tvořen vklady společníků, přičemž počet společníků je omezen maximálně na 50 osob a minimální výše vkladu společníka činí 20.000 Kč, společnost však může založit i jediná osoba. Společnost ručí za své závazky celým svým majetkem, přičemž společníci ručí za závazky společnosti do výše souhrnu nesplacených částí vkladů všech společníků do té doby, kdy není zapsáno splacení jejich vkladů do obchodního rejstříku. Práva a povinnosti společníků se řídí výší jejich obchodního podílu, který se určuje podle poměru jeho vkladu k základnímu jmění společnosti.

K založení společnosti s ručením omezeným je třeba

- uzavření společenské smlouvy formou notářského zápisu
- složení základního jmění společnosti a jeho splacení ve výši minimálně 100.000 Kč a zároveň splacení minimálně 30% z každého peněžitého vkladu, v případě jediného zakladatele splacení základního kapitálu v plné výši,
- provést zápis společnosti do obchodního rejstříku
- získat živnostenské oprávnění apod.

Statutárním orgánem, který společnost vede a jedná jejím jménem, je jeden nebo více jednatelů. Jednatelům může být společník nebo jiná fyzická osoba. Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada, která rozhoduje o nejdůležitějších záležitostech týkajících se společnosti. Pokud tak stanoví společenská smlouva, zřizuje se dozorčí rada. Jejím úkolem je dohlížet na činnost jednatelů a kontrolovat hospodaření společnosti.

Akciová společnost – akc. spol., a.s., §154 - 220 Obch.z.

Základní kapitál společnosti ve výši minimálně 2 mil. Kč, je rozvržen na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě. Společnost ručí za své závazky celým svým majetkem, akcionář za závazky společnosti neručí. Statutárním orgánem, který společnost řídí a jedná jejím jménem, je představenstvo. Nejvyšším orgánem je valná hromada, která se skládá ze všech na ní přítomných akcionářů. Valná hromada rozhoduje o nejdůležitějších záležitostech

společnosti podobně jako u společnosti s ručením omezeným. Dozorčí rada dohlíží na výkon působnosti představenstva a na podnikatelskou činnost společnosti.

Veřejná obchodní společnost – veř. obch. spol., v.o.s., §76 – 92 Obch.z.

Jde o společnost, ve které podnikají alespoň dvě osoby pod společnou firmou, společnost i společníci ručí za závazky společnosti veškerým svým majetkem. Společník, který do společnosti přistoupí, ručí i za závazky společnosti vzniklé před jeho přistoupením. Pokud účast společníka zanikne, ručí jen za závazky společnosti vzniklé do doby zániku jeho účasti. Společníkem může být fyzická osoba, která splňuje všeobecné podmínky provozování živnosti bez ohledu na předmět podnikání společnosti, nebo právnická osoba, jejíž práva a povinnosti vykonává její statutární orgán, případně pověřená zástupce. Kapitálové vklady společníků nejsou povinné, tyto podmínky mohou být upraveny ve společenské smlouvě na základě dohody všech společníků. Společenskou smlouvou se řídí i práva a povinnosti společníků, přičemž k její změně je zpravidla zapotřebí souhlasu všech společníků.

Statutárním orgánem jsou všichni společníci, pokud společenská smlouva nestanoví jinak. Pokud je vedením společnosti pověřen zčásti nebo zcela jeden nebo více společníků, ostatní společníci toto právo pozbývají, mají však právo na informace o všech záležitostech společnosti včetně nahlížení do všech dokladů společnosti. Na všechny společníky se vztahuje zákaz konkurence, což znamená, že společník nesmí bez souhlasu ostatních společníků podnikat mimo společnost ve stejném oboru, který je předmětem podnikání společnosti.

Komanditní společnost – kom. spol., k.s., §93 – 104 Obch.z.

Tento typ společnosti je někdy uváděn jako smíšený, neboť se v něm prolínají principy osobních a obchodních společností. V uvedené společnosti totiž část společníků, tzv. komanditisté, ručí za její závazky do výše svého nesplaceného vkladu ve výši minimálně 5.000 Kč zapsaného do obchodního rejstříku, a část společníků, tzv. komplementáři, ručí za závazky společnosti celým svým majetkem. K obchodnímu vedení společnosti jsou oprávněni pouze komplementáři, v ostatních záležitostech rozhodují komplementáři společně s komanditisty hlasováním. Za společnost může jednat každý komplementář jako statutární

orgán, pokud není uvedeno ve společenské smlouvě jinak. Rozdělení zisku na část připadající komanditistům a část připadající komplementářům se řídí společenskou smlouvou, jinak se zisk mezi ně dělí na polovinu. Zákaz konkurence platí pro komplementáře, nikoli pro komanditisty, pokud není upraveno ve společenské smlouvě jinak.

Družstvo, §221 – 260 Obch.z.

Družstvo je společenství neuzavřeného počtu osob, které je založeno buď za účelem podnikání, nebo za účelem zajišťování potřeb svých členů, např. bytových, sociálních apod. Základní kapitál družstva tvoří členské vklady, jejichž celková výše musí být minimálně 50.000 Kč.

Družstvo musí být tvořeno minimálně 5 fyzickými osobami nebo 2 a více právnickými osobami. Za závazky odpovídá družstvo celým svým majetkem, členové za tyto závazky neručí. Nejvyšším orgánem družstva je členská schůze, statutárním orgánem je představenstvo, v případě malého družstva s méně než 50 členy jím může být předseda nebo člen pověřený členskou schůzí.

3.3.3. Právní formy podnikání - shrnutí

Shora uvedené formy podnikání mají svá specifika, která vyplývají z jejich charakteristik, přičemž nevýhoda u jedné formy je u druhé výhodou. Záleží přitom na požadavcích podnikatele, která z právních forem podnikání bude nejlépe vyhovovat jeho podnikatelskému záměru.

Mezi výhody v případě volby formy podnikání jako fyzické osoby patří:

- jednoduchá administrativa a rychlost zahájení podnikání
- nízké správní poplatky
- bez nutnosti složení základního kapitálu
- zápis do obchodního rejstříku dle vůle podnikatele
- samostatnost a volnost při rozhodování

- postačí vedení daňové evidence namísto podvojného účetnictví (pokud k tomu není podnikatel povinen)
- jednoduché ukončení činnosti

Mezi hlavní nevýhody uvedené formy podnikání však patří to, že podnikatel ručí za závazky celým svým majetkem a možné podceňování ze strany obchodních partnerů.

U kapitálových společností, tedy společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti, je výhodou omezené ručení za závazky společnosti, předpokládaná solidnost a zázemí společnosti, hlavní nevýhodou pak nutnost počátečního kapitálu, vedení účetnictví a další administrativní povinnosti.

U osobních společností, tedy veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti, lze považovat za výhodu potřebu žádného nebo nízkého počátečního kapitálu, mezi nevýhody patří nutnost vedení účetnictví, neomezené ručení (vyjma komanditistů) a složitější administrativa než u podnikajících fyzických osob. Každý může být pouze v jedné společnosti společníkem s neomezeným ručením.

Družstvo je odlišnou právní formou, která má za cíl spíše naplňování zájmů členů družstva a k podnikání se příliš nevyužívá.

4. Zahájení podnikání

Zahájení podnikání je jistě důležité rozhodnutí z hlediska vývoje dalšího profesního i osobního života, a proto je třeba před tímto rozhodnutím velmi pečlivě analyzovat veškeré dostupné informace a mít kvalitní podnikatelský záměr, který obstojí v konkurenci dalších podnikatelů.

V letech 2005 - 2006 bylo provedeno národními statistickými úřady 13 zemí Evropské unie⁸ včetně České republiky a dvěma tehdy přistupujícími zeměmi⁹ jednorázové zjišťování o faktorech úspěšnosti podnikání pod názvem „Factors of Business Success“¹⁰. Cílem projektu bylo mimo jiné zhodnotit faktory vedoucí k úspěchu v podnikání, zjistit

⁸ ČR, Dánsko, Estonsko, Francie, Itálie, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Rakousko, Portugalsko, Slovensko, Slovinsko, Švédsko

⁹ Bulharsko, Rumunsko

¹⁰ dostupné z <http://www.czso.cz/czu/2007edicniplan.nsf/p/1152-07>

podmínky a motivaci podnikatelů pro založení vlastního podniku, a překážky a rizika, se kterými se museli podnikatelé v prvních letech podnikání vyrovnat. Šetření bylo prováděno u náhodného vzorku právnických a fyzických osob, které začaly podnikat v roce 2002 a podnikaly do doby uskutečnění výzkumu. Z výsledků šetření uskutečněného v ČR vyplývá, že typickým českým podnikatelem je muž ve věku 25-39 let, vyučený nebo se středoškolským vzděláním, má zkušenosti v oboru, ve kterém podniká, ale nemá předchozí zkušenosti s podnikáním, a před založením vlastní firmy pracoval jako zaměstnanec. V 88 % případů řídí svůj podnik sám, podniká v místním regionu. Rozvoj podnikatelské činnosti dle výzkumu nejvíce brzdí legislativní a administrativní zátěž kladená na podnikatele, dále rentabilita a neplaticí zákazníci. K motivaci a způsobu založení podniku bylo zjištěno, že nejčastějšími motivy k zahájení podnikání bylo přání být vlastním pánem, zkusit něco nového a vyhlídka na vydělání více peněz. Naprostá většina respondentů založila zcela nový podnik, přičemž 87 % z nich financovala založení podniku z vlastních úspor.

Ze shora uvedeného je patrné, s jakými problémy se bude potýkat začínající podnikatel, přičemž k usnadnění jeho prvních kroků a rozhodování by měla napomoci i následující část diplomové práce věnovaná praktické aplikaci ustanovení živnostenského zákona.

4.1. Před návštěvou živnostenského úřadu – centrálního registračního místa

Před samotným zahájením podnikání a první návštěvou živnostenského úřadu – centrálního registračního místa je třeba si ujasnit následující skutečnosti pro rychlé a hladké vyřízení žádosti. Předně je třeba stanovit, zda zahajovaná činnost bude podnikáním nebo živností, a zda se na tuto činnost vztahuje působnost živnostenského zákona¹¹.

Přehled činností, jejichž výkon se neřídí živnostenským zákonem, je uveden v § 3 Živn. z. a § 7 odst. 1, 2 Zákona o daních z příjmů¹².

¹¹ § 2 a § 3 z. č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

¹² Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

4.1.1. Charakteristika živnostenského podnikání

Živnostenským podnikáním se rozumí soustavná činnost, provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a dle podmínek stanovených živnostenským zákonem¹³.

Soustavnou činností je stálý výkon určité činnosti po určitou dobu nebo se tato činnost pravidelně opakuje, např. každoroční sezónní práce, nebo činnost, která vyžaduje k provedení delší dobu z důvodu rozsáhlosti objemu práce. Nejde o činnost jednorázovou nebo nahodilou.

Samostatností je provozování této činnosti na vlastní živnostenské oprávnění. Osoba rozhoduje o své podnikatelské činnosti, řídí si ji a organizuje samostatně.

Provozování živnosti vlastním jménem znamená, že osoba podniká pod svým názvem nebo svým jménem a příjmením. V tomto případě jde o zastřešení podnikání, není rozhodující, zda práce vykonává sám podnikatel nebo jeho zaměstnanci, případně jiné osoby na základě smluvního vztahu.

Podnikání na vlastní odpovědnost vyjadřuje to, že podnikatel odpovídá za své závazky celým svým majetkem, přičemž v případě fyzických osob jde i o majetek osobní.

Podnikatelská činnost je vykonávána za účelem dosažení zisku, přičemž není rozhodující, zda k dosažení zisku dojde nebo k jakému účelu je tento zisk použit.

Za živnostenské podnikání tedy lze považovat činnost, která splňuje všechny shora uvedené podmínky, přičemž je tato činnost vykonávána dle podmínek stanovených živnostenským zákonem.

¹³ § 2 z. č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

4.1.2. Obecné podmínky provozování živnosti

Všeobecné podmínky pro provozování živnosti jsou následující:

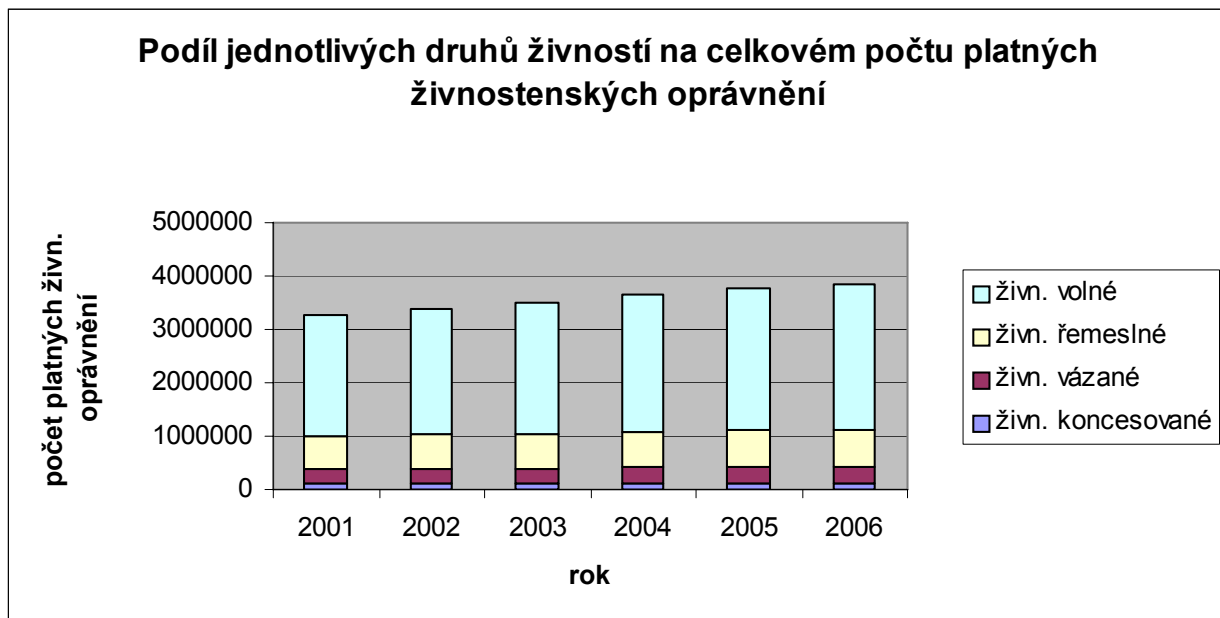
- dosažení věku 18 let
- způsobilost k právním úkonům
- bezúhonnost (v případě pravomocného odsouzení za trestný čin – viz § 6 odst. 2 Živn. z.)

4.1.3. Rozdělení živností

Základním rozdělení živností jsou živnosti

- ohlašovací
- koncesované

Následující graf vyjadřuje počet platných živnostenských oprávnění v ČR s rozlišením jednotlivých druhů živností.

Zdroj dat: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, dostupné
z <<http://www.rzp.cz/statistiky.html>>

4.1.3.1. Živnosti ohlašovací

K provozování ohlašovací živnosti postačí ohlášení, dále se dělí na živnosti:

- **řemeslné** - viz příloha č. 1 živnostenského zákona
(např. zámečnictví, opravy silničních vozidel, stavební řemesla, hostinská činnost, atd.),
- podmínkou provozování těchto živností je splnění odborné způsobilosti¹⁴,
- **vázané** - viz příloha č. 2 živnostenského zákona
(např. montáž, opravy, revize a zkoušky různých zařízení, projektová činnost ve výstavbě, provozování autoškoly atd.),
- podmínkou provozování těchto živností je splnění odborné způsobilosti¹⁵,
- **volnou (výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živn. zákona)** - viz příloha č. 4 živnostenského zákona, kterým se stanoví obory činnosti náležející do živností volné (např. výroba krmiv, zpracování dřeva, výroba a opravy obuvi, realitní činnost apod.)
- není vyžadována odborná způsobilost.

Přesné vymezení jednotlivých živností je uvedeno v nařízení vlády č. 469/2000 Sb., kterým se stanoví obsahové náplně jednotlivých živností.

4.1.3.2. Živnosti koncesované

Koncesované živnosti jsou uvedeny v příloze č. 3 živnostenského zákona a smí být provozovány pouze na základě koncese. Jde o činnosti, k jejichž provozování je většinou potřeba souhlas orgánu státní správy podle zvláštního zákona (např. při podnikání týkajícího se zbraní a výbušnin Ministerstva vnitra, případně dalších institucí, atd.). Podmínky odborné způsobilosti a další podmínky jsou uvedeny v § 27 Živn. z. ve spojení s přílohou č. 3 Živn.z.

¹⁴ § 21,22 z. č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

¹⁵ § 24 a příloha č. 2 z. č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

4.1.4. Zvláštní podmínky provozování živnosti

Pro získání oprávnění pro živnosti řemeslné, vázané nebo koncesované je nutno splňovat zvláštní podmínky provozování živnosti, pokud je tento zákon vyžaduje, tedy doložit odbornou nebo jinou způsobilost (odborné vzdělání a/nebo praxi v oboru)¹⁶. Pro provozování těchto živností je zapotřebí např. u řemeslné činnosti vyučení v daném oboru nebo jiné odborné vzdělání a potřebná praxe (doložení výučním listem nebo jiným dokladem o dosažení odborné vzdělání a dokladem o praxi).

Novelou živnostenského zákona ke dni 1.7.2008 došlo k zásadnímu snížení požadavků na kvalifikaci a praxi oproti předcházející platné úpravě.

4.1.5. Odpovědný zástupce

Pokud podnikatel nesplňuje výše uvedené zvláštní podmínky provozování živnosti, musí ustanovit odpovědného zástupce, jehož prostřednictvím bude živnost provozovat. Odpovědný zástupce musí splňovat všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti. Odpovědný zástupce odpovídá za řádný provoz živnosti a dodržování živnostenskoprávních předpisů. Funkci odpovědného zástupce může jedna osoba současně vykonávat maximálně pro čtyři podnikatele.

Pro ohlašovací živnost je ustanovení odpovědného zástupce do funkce nebo ukončení jeho činnosti podnikatel povinen oznámit živnostenskému úřadu, a to do 15 dnů ode dne, kdy ke změně došlo. Odpovědný zástupce může vykonávat svoji činnost ode dne ustanovení, pokud splňuje podmínky uvedené v živnostenském zákoně.

Pro koncesovanou živnost předloží toto ustanovení podnikatel ke schválení příslušnému živnostenskému úřadu, odpovědný zástupce může vykonávat svoji činnost až ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o schválení ustanovení.

Při ukončení výkonu funkce ze strany odpovědného zástupce oznamuje tuto změnu přímo živnostenskému úřadu, přičemž současně musí prokázat, že o této skutečnosti předem písemně vyrozuměl podnikatele.

Podrobněji se touto problematikou zabývá ustanovení § 11 Živn. z.

¹⁶ § 7, 21, 22, 24 a 27 z. č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

4.1.6. Provozovna

Charakteristika a základní požadavky týkající se provozoven jsou uvedeny v § 17 živnostenského zákona. Provozovnou se rozumí prostor, kde je živnost provozována.

Novelou je nově zaveden pojem mobilní provozovny, která je přemístitelná a není umístěna na jednom místě po dobu delší než jeden měsíc. Podnikatel není povinen provozovnu mít, tato povinnost je však u některých živností přímo vyplývá ze zvláštních právních předpisů, které se k nim vztahují. K prostorám provozovny musí mít podnikatel vlastnické nebo užívací právo, vyjma mobilních provozoven a prodejních automatů. Tuto skutečnost musí na žádost živnostenského úřadu prokázat. Pokud dochází v provozování živnosti v bytě, jehož vlastníkem není podnikatel, je třeba souhlas vlastníka bytu.

Zahájení a ukončení provozování živnosti v provozovně je podnikatel povinen oznámit živnostenskému úřadu., tato povinnost neplatí pro mobilní provozovny a automaty.

Náležitosti oznámení provozovny

- obchodní firmu nebo jméno a příjmení + identifikační číslo
- místo podnikání, případně trvalý pobyt
- adresu provozovny a předmět podnikání v této provozovně, u živnosti volné obor činnosti
- datum zahájení nebo ukončení provozování živnosti v provozovně

Podnikatel je odpovědný za to, aby živnostenská provozovna odpovídala jak předpisům stanoveným živnostenským zákonem, tak i dalším technickým a hygienickým předpisům, např. stavebnímu zákonu apod.

Povinnosti označení provozovny stanovené živnostenským zákonem:

- trvalé venkovní označení názvem firmy nebo jménem a příjmením podnikatele a jeho identifikačním číslem, pokud bylo přiděleno
- pokud jde o mobilní provozovnu nebo automat, musí být navíc označena údajem o sídle nebo místě podnikání
- pokud jde o provozovnu s prodejem zboží nebo poskytováním služeb, musí být označena jménem a příjmením osoby odpovědné za činnost provozovny a prodejní nebo provozní dobou určenou pro styk s veřejností (neplatí pro mobilní provozovny a automaty)

- u provozoven poskytujících přechodné ubytování musí být označena kategorií a třídou ubytovacího zařízení.

Obce mohou v rámci přenesené působnosti vydat nařízením obce tržní řád, kterým mohou regulovat nabídku, prodej zboží a poskytování služeb mimo provozovny podléhající kolaudačnímu rozhodnutí, zejména na tržistiších. Tržním řádem je vymezen prostor pro prodej a poskytování služeb, stanovena kapacita a provozní doba tržistiše, jakož i pravidla k zajištění řádného provozu tržistiše.

Obec může nařízením obce zakázat některé druhy prodeje zboží nebo poskytování služeb prováděné mimo provozovnu v obci.

4.2. Návštěva živnostenského úřadu – centrálního registračního místa

Po ujasnění shora uvedených údajů se lze vydat na živnostenský úřad k oznámení živnosti, případně k podání žádosti o koncesi – viz kapitola 4.2.2. Po novelizaci živnostenského zákona byla zrušena místní příslušnost jednotlivých živnostenských úřadů při podání oznámení nebo žádosti, lze tedy využít kteréhokoli z 227 Centrálních registračních míst zřízených při obecních živnostenských úřadech. Centrální registrační místa byla zřízena pro zjednodušení administrativní zátěže žadatele, kde lze vyřídit veškerou agendu se začátkem podnikání související, nejsou však odpovědná za správnost a úplnost údajů, které jsou v žádostech pro další úřady uvedeny, proto je lze spíše nazvat sloučeným podacím místem pro tyto žádosti.

Na Centrálních registračních místech lze prostřednictvím tzv. Jednotného registračního formuláře¹⁷ učinit oznámení i k dalším správním úřadům, a to

- finančnímu úřadu
- správě sociálního zabezpečení
- zdravotní pojišťovně
- úřadu práce

¹⁷ viz příloha diplomové práce

4.2.1. Náležitosti ohlášení živnosti

Náležitosti ohlášení živnosti pro fyzickou osobu stanoví § 45 odst. 2 ŽivnZ.

Fyzická osoba v ohlášení uvede:

- a) jméno a příjmení, případně obchodní firmu (může obsahovat dodatek odlišující osobu podnikatele nebo druh podnikání), rodné číslo, státní občanství, bydliště,
- b) pokud je ustanoven odpovědný zástupce, budou o jeho osobě uvedeny údaje ve stejném rozsahu jako u žadatele, a živnost je provozována prostřednictvím jeho osoby,
- c) místo podnikání – přesná adresa vč. poštovního směrovacího čísla,
- d) předmět podnikání – musí být vymezen určitě a jednoznačně v souladu s názvem oboru živnosti uvedeným v příloze č. 4 živnostenského zákona, případně musí být předmět podnikání u živností řemeslných a vázaných v souladu s přílohami č. 1 a 2 Živn. z. v úplném nebo částečném znění,
- e) identifikační číslo, pokud bylo přiděleno,
- f) provozovnu, kde bude živnost provozována (lze doplnit později, pokud není živnost provozována bezprostředně po vzniku živnostenského oprávnění) – netýká se mobilních provozoven a automatů,
- g) datum zahájení provozování živnosti,
- h) datum ukončení provozování živnosti – nepovinně, jen pokud je zamýšlena činnost po určitou dobu,
- i) datum vzniku živnostenského oprávnění, pokud je pozdější než den ohlášení.

Doklady potřebné při ohlášení živnosti

Při ohlášení živnosti je vždy třeba předložit průkaz totožnosti ohlašovatele a zaplatit správní poplatek. V současnosti již živnostenský úřad nepožaduje na rozdíl od minulé právní úpravy potvrzení o tzv. „bezdlužnosti“, tedy potvrzení o tom, že podnikatele nemá nedoplatky na finančním úřadu, na okresní správě sociálního zabezpečení ani prohlášení, že nemá nedoplatky u zdravotní pojišťovny. Nadále je vyžadováno splnění podmínky bezúhonnosti, avšak výpis z Rejstříku trestů si vyžádá přímo živnostenský úřad.

Dalšími doklady, které je třeba předložit, jsou v jednotlivých případech:

- doklad o odborné způsobilosti ohlašovatele, případně odpovědného zástupce, podle druhu živnosti, je-li vyžadována k jejich provozování,

- doklad o vlastnickém nebo jiném právu k prostorám nebo objektům, kde je místo podnikání (a liší se od místa bydliště) – postačí písemné prohlášení vlastníka nemovitosti, že s umístěním souhlasí,
- prohlášení odpovědného zástupce o souhlasu s ustanovením do funkce (podpis odpovědného zástupce musí být úředně ověřen, pokud není osobně přítomen),
- doklad o zaplacení správního poplatku dle sazebníku.

Společně s ohlášením živnosti nebo žádostí o koncesi lze na příslušném živnostenském úřadu rovněž:

- podat přihlášku k daňové registraci nebo příslušné oznámení dle § 33 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů,
- oznámit zahájení samostatné výdělečné činnosti dle § 48 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů,
- podat přihlášku k důchodovému pojištění dle § 48a zákona č. 582/1991 Sb.,
- podat přihlášku k nemocenskému pojištění dle § 145b odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení,
- oznámit vznik volného pracovního místa nebo jeho obsazení dle § 35 odst. 2 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 214/2006 Sb.,
- podat oznámení podle zákona o veřejném zdravotním pojištění dle § 10a zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění zákona č. 214/2006 Sb.

Živnostenský úřad předá jednotlivá oznámení příslušným institucím, tedy přihlášku k daňové registraci příslušnému správci daně, oznámení zahájení samostatné výdělečné činnosti, přihlášku důchodového a nemocenského pojištění příslušnému orgánu sociálního zabezpečení, vznik volného místa příslušnému úřadu práce a oznámení podle zákona o veřejném zdravotním pojištění příslušné zdravotní pojišťovně.

Ohlašovatel nebo žadatel o koncesi poté živnostenský úřad předá jeho identifikační číslo pro placení pojistného, čísla účtů pro placení pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na nemocenské pojištění.

Pokud má ohlášení veškeré náležitosti a ohlašovatel splňuje podmínky stanovené živnostenským zákonem, živnostenský úřad provede do 15 dnů ode dne doručení ohlášení zápis do živnostenského rejstříku a vydá podnikateli výpis. Pokud ohlášení nesplňuje

všechny náležitosti, vyzve úřad ohlašovatele k odstranění těchto závad v přiměřené lhůtě, minimálně 15 dnů, přičemž tuto lhůtu lze ze závažných důvodů i opakovaně prodloužit. Po dobu prodloužení lhůty, případně vyžádání chybějících náležitostí k ohlášení živnosti, neběží lhůta pro provedení zápisu do živnostenského rejstříku a vydání výpisu, až do dne doručení požadovaných dokladů. Pokud podnikatel ohlášení nedoplní ve stanovené lhůtě tak, aby bylo možno učinit zápis do živnostenského rejstříku, zahájí živnostenský úřad řízení a rozhodne o tom, že ohlašovatel nesplnil podmínky pro vznik živnostenského oprávnění.

Podnikatel je povinen živnostenskému úřadu oznámit všechny změny a doplnění tkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro ohlášení živnosti, do 15 dní ode dne jejich vzniku včetně předložení dokladů o těchto změnách. To neplatí, pokud jde o změny již zapsané do obchodního rejstříku.

Živnostenský úřad provede zápis změn do živnostenského rejstříku do 15 dnů ode dne doručení ohlášení a vydá podnikateli výpis, případně jej informuje o provedeném zápisu. Pokud není oznámená změna doložena doklady, vyzve živnostenský úřad podnikatele k jejich doplnění a stanoví k tomu lhůtu nejméně 15 dní. Obdobně úřad postupuje i při změně odpovědného zástupce. Pokud podnikatel nemá odpovědného zástupce nebo tento zástupce nesplňuje podmínky provozování živnosti, ačkoli to zákon vyžaduje, zahájí živnostenský úřad řízení o pozastavení provozování živnosti.

4.2.2. Náležitosti žádosti o koncesi

Při žádosti o vydání koncese platí obdobně náležitosti ohlášení živnosti – viz předchozí kapitola.

Žadatel je povinen dále přiložit k žádosti o koncesi:

- doklad prokazující jeho odbornou nebo jinou způsobilost, případně doklad prokazující tuto způsobilost u odpovědného zástupce, pokud je to podmínkou provozování živnosti,
- a dále uvést a písemně doložit též údaje podle zvláštních předpisů, které jsou nezbytné pro stanovisko příslušného orgánu státní správy při projednávání žádosti o koncesi.

Pokud je nutné ze zákona oprávnění nebo souhlas nebo povolení nebo vyjádření orgánu státní správy, živnostenský úřad mu předloží žádost o koncesi spolu se všemi doklady předloženými žadatelem, které jsou nutné k zaujetí stanoviska.

Pokud je k provozování živnosti nutný souhlas, oprávnění, povolení nebo vyjádření orgánu státní správy, živnostenský úřad mu předloží žádost o koncesi spolu se všemi doklady předloženými žadatelem, které jsou nezbytné k zaujetí stanoviska. Příslušný orgán státní správy je povinen zaujmout stanovisko do 30 dnů od doručení žádosti, pokud není v příloze č. 3 stanoveno jinak. Tímto stanoviskem je živnostenský úřad vázán. Živnostenský orgán může v případě pochybností vyžádat i vyjádření dalších orgánů.

Pokud jednotlivé zvláštní právní předpisy stanoví, že příslušný správní orgán vydává rozhodnutí, kterým uděluje oprávnění k určité činnosti, pak živnostenský úřad již nevyžaduje jejich stanovisko.

Obdobně jako u ohlášení živnosti, pokud nejsou splněny náležitosti žádosti o koncesi, vyzve živnostenský úřad žadatele do 30 dnů od doručení žádosti k odstranění závad. Tuto lhůtu lze i opakovaně prodloužit na základě písemného podnětu žadatele.

Po odstranění závad žadatelem zahájí živnostenský úřad projednání žádosti. V opačném případě živnostenský úřad řízení zastaví.

V případě splnění všech podmínek pro provozování dané koncesované živnosti, rozhodne živnostenský úřad o udělení koncese. Do 5 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese pak živnostenský úřad provede zápis do živnostenského rejstříku a vydá podnikateli výpis. Právo provozovat koncesovanou živnost vzniká žadateli po nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese.

Rovněž v tomto případě je podnikatel povinen hlásit změny týkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny jako náležitosti žádosti o koncesi, a to do 15 dnů ode dne jejich vzniku, včetně předložení dokladů o těchto změnách. To neplatí, pokud jde o změny a doplnění již zapsané v obchodním rejstříku.

Živnostenský rejstřík¹⁸ je informačním systémem veřejné správy vedeným v elektronické podobě, do kterého jeho správce – Živnostenský úřad ČR zapisuje údaje statistického a evidenčního charakteru související s provozováním živnosti. Výpis

¹⁸ § 60 z. č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

z živnostenského rejstříku, vydaný v listinné nebo elektronické podobě živnostenským úřadem, slouží podnikateli k prokázání živnostenského oprávnění.

4.3. Základní povinnosti podnikatele

Základní povinnosti podnikatele jsou uvedeny v § 31 Živn. z., ale jsou rovněž obsaženy v některých dalších ustanoveních živnostenského zákona. Je třeba upozornit, že povinnosti podnikatele nejsou stanoveny jen živnostenským zákonem, ale jsou obsaženy i v mnoha dalších právních normách s výkonem podnikatelské činnosti souvisejících.

Přehled důležitých povinností podnikatele dle živnostenského zákona:

- viditelně označit místo podnikání (pokud se liší od místa bydliště) názvem firmy nebo jménem a příjmením podnikatele a identifikačním číslem,
- na provozovně (pokud se liší od místa podnikání), kde se prodává zboží nebo poskytují služby, musí být k dispozici kontrolnímu orgánu na jeho žádost a ve lhůtě jím stanovené doklady prokazující nabytí zboží nebo materiálu používaného k poskytování služeb,
- v prodejní nebo provozní době musí být v prostorách určených pro zákazníky přítomna osoba ovládající český nebo slovenský jazyk,
- podnikatel odpovídá za to, že zaměstnanci splňují odbornou způsobilost pro výkon povolání stanovenou zvláštními předpisy, a pokud to vyžaduje povaha práce, i znalost dalších předpisů a splnění jiných podmínek,
- fyzická osoba provozující živnost, podnikatel, osoba jednající jejím jménem nebo odpovědná osoba musí na žádost pracovníků živnostenského úřadu prokázat svoji totožnost,
- podnikatel musí mít pro potřeby kontroly na provozovně průkaz živnostenského oprávnění nebo vydané osvědčení,
- na žádost živnostenského úřadu doložit doklady, jimiž prokazuje provozování živnosti
- na žádost zákazníka vydávat doklady o prodeji zboží a poskytování služeb obsahující náležitosti dle zákona, pokud zvláštní předpis nestanoví něco jiného (uvedenými náležitostmi jsou označení podnikatele obchodní firmou, případně názvem nebo

- jménem a příjmením, identifikační číslo podnikatele, datum smluvního ujednání, druh zboží nebo služby a cena, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak),
- dodržovat povinnosti vyplývající ze živnostenského zákona a z dalších právních předpisů,
 - při nákupu použitého zboží, zboží bez dokladu nebo při přijímání takového zboží do zástavy nebo při zprostředkování takového zboží je podnikatel povinen identifikovat přesně nabízené zboží a osobu, která ho nabízí. Identifikací zboží se rozumí název výrobku, značka, výrobní číslo, v případě absence značka a výrobního čísla stručný popis výrobku, na základě kterého lze věc identifikovat. Identifikací fyzické osoby se rozumí zjištění a uvedení jména a příjmení, datumu narození, trvalého nebo jiného pobytu, předloženého doklad totožnosti včetně jeho čísla, orgánu a státu, který doklad totožnosti vydal. Identifikací právnické osoby se rozumí její přesný název, sídlo, identifikační číslo nebo obdobné číslo používané v zahraničí, a identifikace fyzické osoby jednající jménem právnické osoby v daném případě. Pokud nelze uvedené podmínky splnit, nesmí podnikatel zboží koupit, přijmout do zástavy nebo zprostředkovat jeho nákup. Současně je podnikatel povinen vést si o výše uvedených skutečnostech přesnou evidenci včetně data uzavření smluvního vztahu, která musí být přístupná v provozovně, kde dochází k identifikaci zboží a osob a kde se nyní toto zboží nachází. Podnikatel je povinen uchovávat tyto údaje po dobu pěti let od uzavření smlouvy.
 - další povinnosti např. při prodeji výrobků a poskytování služeb dle zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

4.4. Živnostenská kontrola

Živnostenskou kontrolu provádějí u podnikatelů pracovníci živnostenských úřadů dle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, v rozsahu dle zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů.

Uvedená kontrola ze strany pracovníků živnostenského úřadu spočívá v kontrole dodržování povinností přímo stanovených živnostenským zákonem, zvláštními právními předpisy vztahujícími se na živnostenské podnikání nebo vyplývajících z rozhodnutí o udělení koncese.

Pokud jde o kontrolu dokladů o splnění povinností vyplývajících pro podnikatele ze zvláštních předpisů pracovníky živnostenského úřadu, mohou tyto doklady kontrolovat pouze v tom rozsahu, zda jsou skutečně vypracovávány nebo zda je podnikatel jejich držitelem.

Ke kontrole mohou pracovníci živnostenských úřadů přizvat další orgány, např. pracovníky České obchodní inspekce, hygienické služby, policii apod.

Osoby provádějící kontrolu jsou oprávněny vstupovat do objektů sloužících k činnosti, která je předmětem kontroly.

Pracovníci provádějící kontrolu mohou pořizovat při kontrolní činnosti důkazy také formou zvukových nebo obrazových záznamů.

Právním podnikatele je přizvat k průběhu kontroly jím zvolenou třetí osobu, která však nemá žádná práva ani povinnosti, a její nepřítomnost není důvodem k přerušení prováděné kontroly.

Při zjištění nedostatků může živnostenský úřad uložit jejich odstranění formou rozhodnutí, lhůta stanovená tímto úřadem pro odstranění nedostatků není zákonem stanovena, musí jít o přiměřenou dobu v závislosti na okolnostech případu. Proti tomuto rozhodnutí se může podnikatel odvolat ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Odvolání nemá odkladný účinek a proto je rozhodnutí vykonatelné, i když nenabylo právní moc. Z uvedeného vyplývá, že lhůta stanovená pro odstranění nedostatků začíná běžet již dnem následujícím po dni oznámení nebo doručení rozhodnutí.

Na základě výsledků kontroly pak lze uplatnit uložení sankce, pozastavení provozování živnosti nebo zrušení živnostenského oprávnění.

Pokuty při porušení ustanovení živnostenského zákona

Přestupky a správní delikty dle živnostenského zákona jsou obsaženy v Hlavě II uvedeného zákona. Přestupky uvedené v § 61 Živn. z. se týkají nepodnikajících fyzických osob nebo fyzických osob podnikajících bez příslušného oprávnění, správní delikty uvedené v §§ 62, 63 Živn. z. právnických osob a podnikajících fyzických osob.

Přestupky fyzických osob dle ustanovení zákona č. 455/1991 Sb. s výší ukládaných pokut	
- osoba, která hodlá pokračovat v provozování živnosti při úmrtí podnikatele, uvedenou skutečnost neoznámí živnostenskému úřadu, případně neustanoví neprodleně odpovědného zástupce splňujícího požadavky odborné způsobilosti	pokuta až do výše 10.000,- Kč (v blokovém řízení do výše 5.000,- Kč)
- občan cizího státu, který doloží nepravdivé čestné prohlášení o bezúhonnosti v případech, kdy tyto země nevydávají výpis z evidence trestů nebo jiný rovnocenný doklad	pokuta až do výše 100.000,- Kč
- osoba, která provozuje bez živnostenského oprávnění živnost volnou	pokuta až do výše 500.000,- Kč
- osoba, která provozuje bez živnostenského oprávnění živnost řemeslnou nebo vázanou	pokuta až do výše 750.000,- Kč
- osoba, která provozuje bez živnostenského oprávnění živnost koncesovanou	pokuta až do výše 1.000.000,- Kč

Neoprávněným podnikáním se rovněž osoba vystavuje možnosti jejího trestního stíhání – viz kapitola vztah trestního zákona k podnikání.

Správní delikty dle ust. z.č. 455/1991 Sb. právnických a podnikajících fyzických osob s výší ukládaných pokut	
- podnikatel začal po přerušení provozování živnosti opět živnost provozovat před uplynutím lhůty bez předchozího písemného oznámení živn. úřadu	pokuta až do výše 10.000,- Kč
- neoznámí změny nebo doplnění údajů a dokladů obsažených v ohlášení živnosti (s výjimkou neoznámení změny oboru činnosti u živnosti volné) nebo žádosti o koncesi	pokuta až do výše 20.000,- Kč
- neoznámí živn. úřadu ustanovení nebo ukončení funkce odpovědného zástupce, v případě živnosti ohlašovací	pokuta až do výše 50.000,- Kč

- neoznámí živn. úřadu zahájení nebo ukončení provozování živnosti v provozovně	
- nezajistí výkon činností uvedených v příloze č. 5 Živn. z. pouze fyzickými osobami splňujícími podmínky odborné způsobilosti - neustanoví nového odpovědného zástupce v případě, že předchozí odpovědný zástupce přestal vykonávat funkci nebo nesplňuje podmínky vyžadované živn. zákonem - nepředloží ustanovení odpovědného zástupce ke schválení živn. úřadu nebo neoznámí ukončení výkonu jeho funkce v případě živnosti koncesované - neprokáže vlastnické nebo užívací právo k objektu provozovny nebo sídla, nedoloží souhlas vlastníka nebo neprokáže oprávněnost umístění mobilní provozovny - nezajistí způsobilost provozovny nebo neustanoví osobu za činnost provozovny odpovědnou - řádně neoznačí provozovnu nebo sídlo - nedodrží podmínky stanovené pro provozování živnosti koncesované - nezajistí přítomnost osoby se znalostí českého nebo slovenského jazyka v provozovně v době určené pro styk se zákazníky - nezajistí, aby jeho zaměstnanci prokázali splnění podmínky bezúhonnosti - neoznámí přerušení provozování živnosti na dobu delší než 6 měsíců - na žádost živnostenského úřadu nesdělí, zda živnost provozuje a nedoloží doklady prokazující tuto činnost - občan cizího státu, který doloží nepravdivé čestné prohlášení o bezúhonnosti v případech, kdy tyto země nevydávají výpis z evidence trestů nebo jiný	pokuta až do výše 100.000,- Kč

rovnocenný doklad - státní příslušník členského státu EU neprokáže při kontrole oprávněnost poskytování služeb	
- nezajistí, aby prodej zboží pomocí automatů neumožňoval získat určité druhy zboží osobám chráněným zvláštním zákonem - neidentifikuje účastníka nebo předmět smluvního vztahu nebo nevede o účastnících a předmětu smluvního vztahu evidenci - neeviduje nebo neuschovává po dobu 5 let údaje vyžadované při nákupu použitého zboží nebo jeho přijetí do zástavy - při odmítnutí identifikace účastníka smluvního vztahu zboží koupí nebo ho přijme do zástavy - nevydá na žádost zákazníka doklad o prodeji zboží nebo poskytnutí služby - zaměstnává osoby, které nemají doklad o splnění způsobilosti pro výkon povolání stanovené zvl. právními předpisy, nebo doklad o znalosti bezpečnostních předpisů nebo předpisů upravujících ochranu veřejného zdraví	pokuta až do výše 1.000.000,- Kč

V blokovém řízení lze za shora uvedené správní delikty uložit pokutu do výše 5.000,- Kč.

Správní delikty právnických osob související s provozováním živnosti bez příslušného živnostenského oprávnění dle z. č. 455/1991 Sb.	
výkon činnosti, která je předmětem živnosti volné	pokuta do výše 500.000,- Kč
výkon činnosti, která je předmětem živnosti řemeslné nebo vázané	pokuta do výše 750.000,- Kč
výkon činnosti, která je předmětem živnosti koncesované	pokuta do výše 1.000.000,- Kč

Živnostenský úřad zahájí řízení do 1 roku ode dne, kdy se o spáchání správního deliktu dozvěděl, nejpozději do 3 let ode dne, kdy byl tento delikt spáchán. Právnícká osoba rovněž za správní delikt neodpovídá, pokud prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

4.5. Vztah trestního zákona k podnikání

Trestní zákon, z.č. 140/1961 Sb. (dále jen tr.z.), obsahuje hned několik ustanovení o trestných činech souvisejících s podnikáním, která se přímo týkají některých činností podnikatele při výkonu své podnikatelské činnosti v rozporu s právním řádem ČR.

Z hlediska podnikání fyzických osob jde zejména o následující skutkové podstaty:

- trestný čin neoprávněného podnikání dle ustanovení § 118 tr. zákona, kterého se dopustí ten, kdo neoprávněně ve větším rozsahu poskytuje služby nebo provozuje výrobní nebo jiné výdělečné podnikání. Podnikáním se rozumí v daném kontextu činnost uvedená v § 2 odst. 1 obch. zákoníku, činnost odpovídající podnikání na základě živnostenského zákona nebo obdobná činnost upravená jiným zákonem (např. notářským řádem, zákonem o advokacii apod.). Pokud výdělečná činnost není žádným způsobem právně regulovaná, tzn. není k jejímu výkonu třeba žádné povolení, registrace, koncese apod., nelze její výkon postihovat jako neoprávněné podnikání dle trestního zákona. Neoprávněným podnikáním je i podnikání v rozporu se živnostenským nebo jinými právními předpisy, které stanoví podmínky pro jeho provozování, nebo při kterém je překračován rozsah oprávnění dle živnostenského zákona nebo jiných právních předpisů, nebo výkon živnosti v době jejího pozastavení. Rozdíl oproti podnikání bez příslušného oprávnění postihovanému dle ustanovení živnostenského zákona spočívá v rozsahu této neoprávněné činnosti. K naplnění skutkové podstaty uvedeného trestného činu je třeba neoprávněně provozovat podnikatelskou činnost ve větším rozsahu, přičemž by mělo jít o činnost srovnatelnou s výkonem zaměstnání, provozovanou s cílem získat trvalý zdroj finančních prostředků. V daném případě může jít o více akcí nebo i jen jednu trvající po delší dobu s velkým rozsahem a objemem podnikání. Není rozhodující, zda tato činnost byla hlavním zdrojem obživy nebo jen činnost prováděná vedle jiného zaměstnání, rovněž není podmínkou dosažení zisku z dané činnosti.

- trestný čin poškození spotřebitele dle ustanovení § 121 tr. zákona, kterého se dopustí ten, kdo na cizím majetku způsobí škodu nikoli nepatrnou tím, že poškozuje spotřebitele zejména tak, že je šidí na jakosti, množství nebo hmotnosti zboží, nebo kdo uvede ve větším rozsahu na trh výrobky, práce nebo služby, a zamlčí přitom jejich podstatné vady. Škodou nikoli nepatrnou je částka vyšší než 5.000,- Kč¹⁹.

- trestný čin neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení, na zdravotní pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti dle ustanovení § 147 tr.z., kterého se dopustí ten, kdo jako plátce ve větším rozsahu nesplní svoji zákonnou povinnost za poplatníka odvést daň, pojistné na sociální zabezpečení nebo zdravotní pojištění, nebo příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Subjektem, tedy pachatelem tohoto trestného činu může být pouze zaměstnavatel, který má uloženou zákonnou povinnost odvádět uvedené povinné platby za jiného, tedy za své zaměstnance, případně ten, kdo oprávněně rozhodnutí o neodvedení sražených plateb učinil (tj. oprávněný zástupce nebo vedoucí zaměstnanec).

Daní se rozumí v daném případě jen daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků²⁰, protože jen tehdy je daň placena tak, že zaměstnavatel jako plátce daně je povinen srážet zálohu na daň zaměstnanci jako poplatníkovi daně a odvádět ji za něj příslušnému správci daně.

Pojistné na sociální zabezpečení je povinná platba určená k financování potřeb poskytovaného sociálního zabezpečení a zahrnuje pojistné na důchodové zabezpečení a pojistné na nemocenské pojištění dle zákona o pojistném na sociální zabezpečení. Výše těchto plateb je určena procentní sazbou z vyměřovacího základu za rozhodné období pro zaměstnance a činí 8% z vyměřovacího základu, přičemž pojistné včetně uvedeného příspěvku, které je povinen platit zaměstnanec, za něj odvádí jeho zaměstnavatel. Trestní postih se týká jen neodvedení té části pojistného a příspěvku, kterou je povinen platit zaměstnanec, tedy 8% z vyměřovacího základu, a kterou za něj odvádí zaměstnavatel, netýká se té části, kterou za zaměstnance platí zaměstnavatel. Pojistným na zdravotní pojištění je povinná platba určená k financování potřeb poskytované zdravotní péče bez nutnosti její přímé úhrady. Obdobně jako v předchozím případě je výše pojistného stanovena procentní sazbou z vyměřovacího základu zjištěného za rozhodné období a činí 13,5% z vyměřovacího základu, přičemž tu část pojistného, kterou je povinen platit zaměstnanec, je povinen mu zaměstnavatel srazit ze mzdy a odvést za zaměstnance. I zde je rozhodující jen částka neodvedená z té části pojistného, kterou má platit zaměstnanec. Pro naplnění skutkové

¹⁹ § 89 odst. 11 z.č. 140/1961 Sb., trestní zákon

²⁰ dle § 3 odst. 1 písm. a) a § 6 z.č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

podstaty trestného činu je vyžadován větší rozsah nesplnění povinnosti, v tomto případě by nesplněná povinnost měla dosahovat výše minimálně škody větší, tj. 50.000,- Kč²¹. Pokud by zaměstnavatel neměl dostatek finančních prostředků a tyto by mu pokryly pouze vyplacení čistých mezd, přičemž na odvedení odpovídajících částek by mu již nezbyly prostředky, nejde o spáchání tr. činu dle § 147 tr.z. V takovém případě by však měl všechny své závazky uspokojit poměrně a rovnoměrně, tedy přiměřeně snížit vyplacené mzdy a částečně uhradit povinné odvody, jinak by se mohl dopustit trestného činu zvyhodňování věřitele dle § 256a tr.z. tím, že zmaří uspokojení pohledávek příjemců uvedených plateb. Trestní zákon obsahuje v případě spáchání trestného činu dle § 147 tr.z. ustanovení o účinné lítosti, tedy trestnost tohoto činu zaniká, pokud pachatel svou povinnost dodatečně splnil dříve, než soud prvního stupně počal vyhlašovat rozsudek, tzn. byla dodatečně odvedena dlužná částka na povinných platbách v plné výši, v jaké to bylo kladeno za vinu pachateli a za celé období, které bylo vymezeno ve stíhaném skutku.

- trestný čin zkrácení daně, poplatku nebo podobné povinné platby dle ustanovení § 148 tr. zákona, kterého se dopustí ten, kdo ve větším rozsahu zkrátí daň, clo, pojistné na sociální zabezpečení nebo zdravotní pojištění, poplatek nebo jinou jím podobnou povinnou platbu, nebo kdo vyláká výhodu na některé z povinných plateb uvedených shora, tj. dani, clo, pojistném na sociální zabezpečení, pojistném na zdravotním pojištění, poplatku nebo na podobné povinné platbě. Mezi daně, kterých se uvedený trestný čin týká a které mají vztah k podnikání, patří daň z přidané hodnoty (včetně daně při dovozu), spotřební daně, daně z příjmů, daně z nemovitostí, silniční daň a daň k ochraně životního prostředí. Poplatkem v daném případě rozumí povinná platba odváděná ve prospěch státu nebo obce, jde zejména o poplatky soudní, správní a místní. Za jinou povinnou platbu je považována platba stanovená na základě určitého zákona, např. platby držitelů televizního nebo rozhlasového přijímače.

²¹ § 89 odst. 11 z.č. 140/1961 Sb., trestní zákon

4.6. Administrativní minimum – platby a odvody

Jak již vyplývá z předchozích kapitol, podnikající osoba se musí povinně registrovat k:

- dani z příjmu fyzických osob
- sociálnímu pojištění
- zdravotnímu pojištění

Dále lze provést další registrace, v některých případech rovněž povinně:

- k platbě DPH (dobrovolně nebo při dosažení obratu 1 mil. Kč za předchozích 12 kalendářních měsíců)
- k platbě silniční daně (při používání vozidla při podnikání)
- k nemocenskému pojištění

4.6.1. Daň z příjmu fyzických osob

Daň z příjmu fyzických osob upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Povinnost podat daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob je stanovena v §38g odst. 1 zákona o daních z příjmů, zjednodušeně se týká osob

- jejichž roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmu a nejsou od daně osvobozeny, přesáhly částku 15.000,- Kč
- jejichž roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmu, nepřesáhly částku 15.000,- Kč, ale vykazuje daňovou ztrátu.

Poplatníkem daně z příjmu fyzických osob jsou fyzické osoby, příjmem se rozumí peněžní i nepeněžní příjem dosažený i směnou.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok, přičemž pro kalendářní rok 2008 byla stanovena sazba daně pro příjmy fyzických osob ve výši 15%, pro rok 2009 je stanovena ve výši 12,5%.

Daňové přiznání za předešlý rok je třeba podat na finanční úřad do 31. března. V případě zpracování daňového přiznání daňovým poradcem platí termín do 30. června. Ve stejných termínech je třeba zaplatit i vypočítanou daň z příjmu

Předmět daně z příjmu je rozčleněn do samostatného a do dílčích základů daně.

Samostatný základ daně zahrnuje příjmy, které nejsou zahrnuty do dílčích daňových základů, a to např. podíly na zisku kapitálových společností, vyplacené dividendy atp.

Dílčí základy daně z příjmu fyzických osob se člení podle povahy příjmu na:

- příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky²²
 - o příjmy z pracovněprávního nebo obdobného poměru
 - o příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů spol. s r.o. komanditistů k.s.
 - o odměny členů statutárních a dalších orgánů právnických osob
 - o příjmy plynoucí v souvislosti s výkonem závislé činnosti nebo funkce
- příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti²³
 - o příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství
 - o příjmy z podnikání fyzické osoby na základě živnostenského zákona
 - o příjmy z podnikání podle zvláštních předpisů (např. lékaři, advokáti)
 - o podíly společníků v.o.s. a komplementářů k.s. na zisku
 - o příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti (např. příjmy z autorských práv, tlumočníci)
- příjmy z kapitálového majetku²⁴
 - o úroky z vkladů na běžných účtech určených pro podnikání
 - o úroky a jiné výnosy z půjček poskytnutých poplatníkem
 - o příjmy z převodu předkupního práva na cenné papíry
- příjmy z pronájmu²⁵
 - o příjmy z pronájmu nemovitostí
 - o příjmy z pronájmu movitých věcí kromě příležitostného pronájmu
- ostatní příjmy²⁶
 - o příjmy ze zemědělské výroby, pokud se nejedná o podnikání

²² §6 z.č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

²³ §7 z.č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

²⁴ §8 z.č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

²⁵ §9 z.č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

²⁶ §10 z.č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

- o příjmy z prodeje nemovitostí a movitých věcí
- o nahodilé příjmy, které nejsou považovány za podnikání

Podnikající fyzická osoba musí vést buď daňovou evidenci, nebo jen evidenci příjmů, pokud uplatňuje výdaje procentem z příjmů.

Daňová evidence²⁷ nahradila dříve používané jednoduché účetnictví, v nejjednodušší formě jde vlastně o souhrn zdanitelných příjmů a daňově uznatelných výdajů za kalendářní rok a dále pak údajů o majetku a závazcích. Uvedenou evidenci mohou vést podnikající fyzické osoby nezapsané v obchodním rejstříku, s ročním obratem pod 25 mil. Kč.

V případě uplatňování výdajů procentem z příjmů platí pro r. 2008 následující daňové paušály:

- 80% pro osoby podnikající v zemědělství,
- 60% pro osoby provozující řemeslné živnosti,
- 50% pro ostatní osoby podnikající dle živnostenského zákona,
- 40% pro ostatní osoby s příjmy ze samostatné výdělečné činnosti,
- 30% pro osoby s příjmy z pronájmu.

K vedení daňových i jiných evidencí lze využít i několik programů určených volně ke stažení z internetu, např. Domácí účetnictví – Pokladna 1.0, Faktury 4.1, VARIA start, Mzda 2.3 apod., dostupné z internetových adres <http://www.stahuj.centrum.cz>, <http://www.slunecnice.cz> a dalších portálů s programy shareware a freeware.

4.6.2. Sociální pojištění

Pojistné na sociální zabezpečení zahrnuje platby na:

- nemocenské pojištění
- důchodové pojištění
- příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

Platná právní úprava upravující problematiku sociálního pojištění:

- z.č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

²⁷ §7b z.č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

- z.č. 582/1992 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení
- z.č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění
- z.č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění
- z.č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců²⁸

4.6.2.1. Nemocenské pojištění

Cílem dávek nemocenského pojištění je finanční zabezpečení ekonomicky aktivních účastníků pojištění v době, kdy kvůli nemoci nebo mateřství ztratí krátkodobě výdělek.

Z nemocenského pojištění se osobě samostatně výdělečně činné vyplácí dávky:

- nemocenské
- peněžitá pomoc v mateřství

U osob v zaměstnaneckém poměru navíc dávky:

- podpora při ošetřování člena rodiny
- vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství

Účast na nemocenském pojištění je:

- dobrovolná pro osoby samostatně výdělečně činné
- povinná u zaměstnanců

Pozn.: Pokud neplatíme zálohy na sociální pojištění, nelze platit jen nemocenské pojištění. V takovém případě lze jako alternativu využít komerční pojištění.

Organizace a malé organizace mají povinnost samy vypočítat pojistné, které jsou povinné odvádět, a to i pojistné, které je povinen platit jejich zaměstnanec. Pojistné se platí za jednotlivé kalendářní měsíce a je splatné v den, který je určen pro výplatu mezd v daném měsíci.

²⁸ od 1.1.2009 nastává účinnost zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění

Výklad pojmů užívaných v systému sociálního zabezpečení:

Malá organizace

= organizace s 1-25 zaměstnanci

- nemocenské pojištění zaměstnanců provádí příslušná okresní správa sociálního zabezpečení (v případě Prahy Pražská správa sociálního zabezpečení) dle sídla malé organizace
- dávky nemocenského pojištění vyplácí příslušná správa sociálního zabezpečení

Organizace

= organizace s více než 25 zaměstnanci,

= organizace s méně než 25 zaměstnanci, ale evidenci mezd pro ni vede organizace s více než 25 zaměstnanci

- nemocenské pojištění svých zaměstnanců provádí sama organizace
- organizace přijímá žádosti o dávky, posuzuje splnění podmínek pro vyplacení dávky a tyto vyplácí ve stanovených termínech

Zaměstnavatel má povinnost přihlásit své zaměstnance k nemocenskému pojištění a také jej odhlásit. O přihlášení – odhlášení zaměstnanců k nemocenskému pojištění informuje příslušnou správu sociálního zabezpečení zaměstnavatel na tiskopisu České správy sociálního zabezpečení (ke stažení na <<http://www.cssz.cz/cz/tiskopisy/nemocenske-pojisteni.htm>>) nebo elektronicky prostřednictvím Portálu veřejné správy.

Osoba samostatně výdělečně činná se k nemocenskému pojištění přihlašuje sama.

Nemocenské pojištění platí podnikající fyzická osoba dobrovolně, a to spolu se zálohou na sociální pojištění.

Sazba pro dobrovolné nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných činí 4,4% ze zisku, minimální měsíční částky jsou uvedeny v tabulce.

Minimální měsíční částky pro nemocenské pojištění	
Při výkonu hlavní činnosti	238,- Kč
Při výkonu vedlejší činnosti	95,- Kč dobrovolné

(platí pro r. 2008 – zdroj ČSSZ)

4.6.2.2. Důchodové pojištění

Důchodové pojištění je pojištění pro případ stáří, invalidity a úmrtí živitele.

Z pojistného jsou hrazeny důchody:

- starobní
- částečný nebo plný invalidní
- vdovský nebo vdovecký
- sirotčí (nezaopatřenému dítěti)

Zásady důchodového pojištění jsou uvedeny v zákoně č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění. Kromě povinného základního pojištění lze využít doplňkové penzijní připojištění se státním příspěvkem.

Účast podnikajících osob na důchodového pojištění

a) povinně po dobu, kdy

- vykonává hlavní samostatnou výdělečnou činnost
- příjem z vedlejší samostatné výdělečné činnosti v daném kalendářním roce po odpočtu výdajů dosáhl částky minimálně 51.744,- Kč (platí pro r. 2008). Tato částka se poměrně snižuje za každý měsíc, ve kterém nebyla po celou dobu tato činnost vykonávána.

b) dobrovolně po dobu, kdy

- vykonává vedlejší samostatnou výdělečnou činnost a sama se k pojištění přihlásí

Rozlišení hlavní a vedlejší samostatné výdělečné činnosti

1) Hlavní samostatná výdělečná činnost

- uvedená činnost je hlavním nebo jediným zdrojem příjmů.

2) Vedlejší samostatná výdělečná činnost

- osoba vykonávala v daném kalendářním roce zaměstnání, z něhož měla příjem vyšší než je stanovená minimální mzda (platná k 1.1. uvedeného roku),
- osoba pobírá starobní nebo invalidní důchod (i částečný),
- osoba pobírá rodičovský příspěvek nebo pečuje o osobu závislou na péči jiné fyzické osoby ve stupních II až IV,
- osoba je nezaopatřeným dítětem, tj. studentem do 26 let věku.

4.6.2.3. Praktická aplikace

Oznamovací povinnosti vůči příslušné správě sociálního zabezpečení:

- den zahájení (znovuzahájení) samostatné výdělečné činnosti
- den ukončení nebo přerušení samostatné výdělečné činnosti
- den zastavení výkonu samostatné výdělečné činnosti nebo zániku oprávnění k této činnosti
- změnu skutečností, kvůli kterým je tato činnost vedena jako vedlejší

a to ve lhůtě do 8 dnů měsíce následujícího po měsíci, ve kterém změna nastala

Další povinnosti:

- pravidelné platby pojistného
- podání Přehledu o příjmech a výdajích (1x ročně)

Doklady potřebné k jednání na příslušné OSSZ/PSSZ/MSSZ:

- oprávnění k výkonu samostatné výdělečné činnosti
- zápočtový list z předchozího zaměstnání

Pokud má být činnost posuzována jako vedlejší, je třeba podle okolností doložit:

- potvrzení zaměstnavatele o výši vyměřovacích základů
- sdělení o přiznání důchodu (sociální správa si tuto skutečnost ověří sama)
- potvrzení o studiu u nezaopatřeného dítěte
- potvrzení o nároku na rodičovský příspěvek
- příp. čestné prohlášení o péči o osobu závislou.

Uvedené doklady je třeba doložit nejpozději spolu s Přehledem o příjmech a výdajích OSVČ, a to nejpozději do 1 měsíce od termínu pro podání daňového přiznání. Pokud doklady svědčící o vedlejší výdělečné činnosti nebudou předloženy, bude tato činnost považována za hlavní. K pozdějšímu dodání dokladů se nepřihlíží. Ve vztahu k placení záloh se k oznámení vedlejší činnosti přihlíží od měsíce, ve kterém bylo doloženo.

Platba pojistného na sociální zabezpečení

Důchodové pojištění – zpravidla formou měsíčních záloh (pokud jsou placeny) a doplatku

Nemocenské pojištění – měsíční platby

Platby se provádějí na účet příslušné správy sociálního zabezpečení, nemocenské pojištění se platí zároveň s důchodovým, částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

Splatnost záloh je od prvního dne kalendářního měsíce, za který se platí, do osmého dne následujícího kalendářního měsíce. Doplatek na pojistném je třeba uhradit do 8 dnů po dni, ve kterém je byl nebo měl být podán Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za předchozí kalendářní rok.

Výpočet pojistného na sociální zabezpečení

Přehled sazeb u osob samostatně výdělečně činných:

1) Důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

- sazba 29,6 % (28% + 1,6%) z ročního vyměřovacího základu za příslušný kalendářní rok

2) Nemocenské pojištění

- sazba 4,4% z měsíčního vyměřovacího základu, ze kterého se platí záloha na pojistné na důchodové pojištění

V praxi je třeba nejprve stanovit základ, ze kterého bude výpočet jednotlivých sazeb sociálního zabezpečení prováděn.

Roční vyměřovací základ

Roční vyměřovací základ je částka, kterou si osoba určí, nesmí být nižší než 50% příjmů po odpočtu výdajů ze samostatné výdělečné činnosti za kalendářní rok, ve kterém se platí pojistné. Dále jsou stanoveny minimální a maximální vyměřovací základy.

Roční vyměřovací základ		
Druh samostatné výdělečné činnosti	minimální roční vyměřovací základ	maximální roční vyměřovací základ
Hlavní	64.680,- Kč (5.390x12)	1.034.880,- Kč (86.240x12)
Vedlejší	25.872,- Kč (2.156x12)	486.000,- Kč (40.500x12)

Údaje platné pro r. 2008

Pro tyto účely stanovení ročního vyměřovacího základu se nezapočítávají kalendářní měsíce, ve kterých měla osoba po celý měsíc nárok na nemocenskou nebo peněžitou pomoc v mateřství.

Pro výpočet výše měsíčních záloh stanovíme nejnižší měsíční vyměřovací základ odvozený od vyměřovacího základu ročního. Po odečtení výdajů od příjmů za předchozí kalendářní rok tuto částku snížíme na polovinu a vydělíme počtem měsíců, kdy byla výdělečná činnost vykonávána. Rovněž u tohoto vyměřovacího základu jsou stanoveny minimální a maximální částky

Měsíční vyměřovací základ		
Druh samostatné výdělečné činnosti	minimální měsíční vyměřovací základ	maximální měsíční vyměřovací základ
Hlavní	5.390,- Kč	86.240,- Kč
Vedlejší	2.156,- Kč	(40.500,- Kč)

Údaje platné do podání přehledu za r. 2008 v r. 2009

Důchodové pojištění:

Z uvedených vyměřovacích základů pak vyplývají minimální částky záloh na důchodové pojištění, a to u činnosti

- hlavní částka 1.596,- Kč (= 5.390 x 0,296, tj. 29,6%)
- vedlejší částka 639,- Kč (= 2.156 x 0,296)

Nemocenské pojištění:

Postup obdobný jako u výpočtu záloh důchodového pojištění, avšak násobíme koeficientem 0,044, tzn. minimální částky nemocenského pojištění jsou u činnosti

- hlavní - částka 238,- Kč
- vedlejší - částka 95,- Kč (dobrovolné)

U praktické aplikace byl zvolen tento vysvětlující postup, neboť uvedené částky se každoročně mění a je třeba znát princip výpočtu výše uvedených částek, které se vždy zaokrouhlují na celé koruny směrem nahoru.

4.6.3. Zdravotní pojištění

Veřejné zdravotní pojištění slouží ke krytí výdajů spojených s poskytováním státem garantované zdravotní péče.

Povinně jsou účastny zdravotního pojištění jak osoby samostatně výdělečně činné, tak i osoby vykonávající závislou činnost v pracovním poměru nebo na základě dohody o pracovní činnosti.

Povinnosti pojištěnce

- oznámit u své zdravotní pojišťovny do 8 dnů zahájení, případně ukončení výdělečné činnosti (nejde o datum získání živnostenského listu, ale okamžik faktického zahájení podnikání (příjem objednávky apod.)
- předložit své zdravotní pojišťovně do konce dubna za předchozí zdaňovací období vyplněný formulář Přehled o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti a úhrn záloh na pojistné. V případě odkladu daňového přiznání platí termín do konce července.
- úhradu případného nedoplatku pojistného je třeba provést do 8 dnů od podání daňového přiznání.
- v případě dodatečné opravy v daňovém přiznání do 8 dnů od zjištění skutečností, které vedly k opravě daňového přiznání, předložit zdravotní pojišťovně, u které byl v tom období pojištěn, opravený přehled o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti a do 30 dnů doplatit dlužné pojistné.

- platit na účet zdravotní pojišťovny pravidelné zálohy na pojistné (pokud je povinen platit pojištění sám)
- oznámit zdravotní pojišťovně změny v osobních údajích, narození dítěte, pobírání peněžité pomoci v mateřství nebo rodičovského příspěvku apod.

4.6.3.1. Praktická aplikace

Hlavní zaměstnání podnikatele

Výše pojistného činí 13,5% z vyměřovacího základu za předchozí zdaňovací období, přičemž minimální měsíční záloha na zdravotní pojištění je vypočtena z poloviny průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství o dva roky zpět, maximální vyměřovací základ pro zdravotní pojistné je 48 násobek uvedené průměrné měsíční mzdy.

Minimální měsíční záloha	1.456,- Kč
Maximální měsíční záloha	11.643,- Kč

(údaje platí pro r. 2008)

V prvním kalendářním roce hradí pojištěná osoba minimální měsíční zálohy, pokud si nestanoví zálohy vyšší. Pro další roky je vyměřovacím základem 50% příjmu z podnikání po odečtení výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení.

Výši pojistného si plátce vypočte sám, a zaokrouhlí na celé koruny směrem nahoru. Zálohy i případné doplatky se zasílají na bankovní účet příslušné zdravotní pojišťovny, při platbě je variabilním symbolem rodné číslo pojištěnce. Splatnost záloh je od 1. dne příslušného kalendářního měsíce do 8. dne následujícího kalendářního měsíce. Doplatek je splatný do 8 dnů od podání daňového přiznání za příslušné zdaňovací období nebo od doby, kdy mělo být podáno. Pokud došlo v průběhu roku ke změně zdravotní pojišťovny, odvádí se poměrná část doplatku podle doby pojištění u jednotlivých pojišťoven.

Za kalendářní měsíc, kdy je osoba platící zdravotní pojištění po celou dobu uznána práce neschopnou, nemusí platit zálohu na zdravotní pojištění, jinak se zálohy pojistného ani za část měsíce nekrátí. V tomto případě pak není nutno dodržet minimální vyměřovací základ.

U zaměstnanců hradí 1/3, tj. 4,5% pojistného zaměstnanec a 2/3, tj. 9% pojistného zaměstnavatel.

Vedlejší činnost

Pokud je podnikání posuzováno jako vedlejší příjem vedle zaměstnání, kde je dosaženo každý měsíc nejméně minimální mzdy (8.000,- Kč) a zaměstnavatel z ní odvádí pojistné, není třeba zálohy na zdravotní pojištění platit. Po odevzdání Přehledu o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti však dojde k jednorázové úhradě této částky.

Osoby, za které platí zdravotní pojistné stát

Pokud jde o osoby, za které platí pojistné i stát, tj.

- studenty,
- starobní, částečně i plně invalidní důchodce²⁹,

jsou tyto osoby povinny oznámit změnu do 8 dnů. V prvním kalendářním roce zálohy platit nemusí – pojistné zaplatí formou doplatku. Zálohy v dalších letech platí jen v případě, že za předchozí rok dosáhly zisku, přičemž neplatí hranice pro minimální výši zálohy, jak shora uvedeno. Po skončení roku je zapláceno pojistné ze skutečně dosaženého zisku.

Formulář Přehled o příjmech a výdajích

V předchozích kapitolách bylo několikrát zmíněno předložení Přehledu o příjmech a výdajích, které je třeba předložit po skončení roku

- zdravotní pojišťovně
- okresní správě sociálního zabezpečení

Jak vyplývá z názvu, jde o přehled příjmů a výdajů, přičemž nelze uplatnit ztrátu z předchozích let.

Tento formulář je nutno podat na příslušné správě sociálního zabezpečení:

- do 30. dubna, pokud daňové přiznání nezpracovává daňový poradce
- do 30. července, pokud daňové přiznání zpracovává daňový poradce a tato skutečnost je do 30. dubna doložena příslušné OSSZ/PSSZ/MSSZ
- do jednoho měsíce od uplynutí lhůty, o kterou finanční úřad prodloužil lhůtu k podání daňového přiznání
- do 31. července, pokud osoba není povinna podávat daňové přiznání

²⁹ blíže uvedeno v § 7 z. č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění

5. Zaměstnávání dalších osob

Při výkonu podnikatelské činnosti vystupují podnikatelé do smluvních vztahů s osobami, které pro ně vykonávají práce a jsou k nim v závislém postavení. Pracovněprávní vztahy mezi zaměstnavateli a zaměstnanci jsou upraveny v zákoně č. 262/2006 Sb., Zákoníku práce (dále jen ZP). Tyto vztahy lze rozdělit do kategorií:

- 1) pracovní poměr
- 2) dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr

5.1. Pracovní poměr

Pracovní poměr (§33 ZP) vzniká na základě pracovní smlouvy dnem, který byl sjednán jako den nástupu do práce. Pracovní smlouva musí být vyhotovena písemně a jeden výtisk předán zaměstnanci.

Zákonem dané podstatné náležitosti pracovní smlouvy

- druh práce vykonávané zaměstnancem
- místo nebo místa výkonu práce
- den nástupu do zaměstnání

Nepovinné náležitosti pracovní smlouvy, tzv. vedlejší ujednání

- doba trvání pracovního poměru – pokud není ve smlouvě výslovně uvedena doba jeho trvání, jde o pracovní poměr na dobu neurčitou (pozn. – pracovní poměr na dobu určitou lze mezi stejnými účastníky prodlužovat maximálně po dobu 2 let ode dne vzniku pracovního poměru, pokud mezi pracovními poměry neuplynula doba delší než 6 měsíců).
- zkušební doba – lze sjednat zkušební dobu nejvýše na období 3 měsíců ode dne počátku pracovního poměru, během uvedené doby lze pracovní poměr rozvázat kdykoliv i bez uvedení důvodu písemným oznámením alespoň 3 dny předem. Délka zkušební doby musí být uvedena písemně a nelze ji sjednat až po vzniku pracovního poměru nebo ji dodatečně prodlužovat. Do zkušební doby se nezapočítávají doby omluvené absence zaměstnance.

- konkurenční doložka – závazek pracovníka, že se po určitou dobu po skončení pracovního poměru, nejvýše jednoho roku, zdrží výkonu výdělečné činnosti, která byla předmětem činnosti zaměstnavatele. Zaměstnavatel se zaváže k poskytnutí přiměřeného peněžitého vyrovnání, nejméně ve výši průměrného měsíčního výdělku za každý měsíc plnění závazku. Tuto dohodu lze uzavřít až po uplynutí zkušební doby.
- souhlas zaměstnance s výkonem pracovních cest
- rozsah pracovní doby zaměstnance, která může být nejvýše 40 hodin týdně, přestávky se do pracovní doby nezapočítávají.
- apod.

K ukončení pracovního poměru může dojít

- A) dohodou
- B) výpovědí
- C) okamžitým zrušením
- D) zrušením ve zkušební době
- E) uplynutím sjednané doby

A) Dohoda o rozvázání pracovního poměru §49 ZP

Jde o úkon učiněný souhlasným stanoviskem obou zúčastněných stran, kdy se v dohodě písemnou formou sjedná den, kterým končí pracovní poměr.

B) Výpověď §50 ZP

Jednostranný právní úkon, který může učinit zaměstnanec nebo zaměstnavatel, pracovní poměr skončí uplynutím výpovědní doby 2 měsíců.

Náležitosti výpovědi:

- písemné vyhotovení
- doručení druhému účastníku

Výpověď daná zaměstnancem

- z jakéhokoliv důvodu nebo i bez jeho uvedení

Výpověď daná zaměstnavatelem

pouze z důvodů uvedených v zákoníku práce §52 ZP, zjednodušeně

a) z důvodu organizačních změn zaměstnavatele

- ruší-li se zaměstnavatel nebo jeho část
- přemísťuje-li se zaměstnavatel nebo jeho část,
- stane-li se zaměstnanec nadbytečným vzhledem k reorganizaci

b) z důvodu na straně zaměstnance

- zdravotní nezpůsobilost zaměstnance
 - z důvodu pracovního úrazu, nemoci z povolání nebo ohrožení touto nemocí, nebo dosažením nejvyšší přípustné doby expozice na pracovišti
 - z důvodu dlouhodobé nezpůsobilosti konat dosavadní práci kvůli zdravotnímu stavu
- nesplňuje-li zaměstnanec předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon sjednané práce nebo nesplňuje-li bez zavinění zaměstnavatele požadavky pro řádný výkon této práce; spočívá-li nesplňování těchto požadavků v neuspokojivých pracovních výsledcích, je možné zaměstnanci z tohoto důvodu dát výpověď, jen jestliže byl zaměstnavatelem v době posledních 12 měsíců písemně vyzván k jejich odstranění a zaměstnanec je v přiměřené době neodstranil,
- z důvodu porušení pracovní kázně zvláště hrubým způsobem, nebo pro závažné porušení povinností nebo pro soustavné méně závažné porušování povinností, jestliže byl v době posledních 6 měsíců v souvislosti s porušením povinností písemně upozorněn na možnost výpovědi.

Pro porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci nebo z důvodu, pro který je možné okamžitě zrušit pracovní poměr, může dát zaměstnavatel zaměstnanci výpověď nebo s ním okamžitě zrušit pracovní poměr jen ve lhůtě do 2 měsíců ode dne, kdy se zaměstnavatel o těchto skutečnostech dozvěděl, nejpozději však do 1 roku od doby, kdy důvod k výpovědi vznikl.

Důvod je nutno ve výpovědi skutkově vymezit a nelze jej dodatečně měnit.

Zaměstnavatel nesmí dát výpověď zaměstnanci v tzv. ochranné době, kdy je dán zákaz výpovědi, a to v případech, kdy

- zaměstnanec je v pracovní neschopnosti, kterou si nezpůsobil úmyslně nebo v opilosti
- je povolán k vojenskému cvičení (od doručení povolávacího rozkazu až do uplynutí 2 týdnů po ukončení cvičení)
- při uvolnění zaměstnance k výkonu veřejné funkce
- pokud je zaměstnankyně těhotná, čerpá mateřskou dovolenou nebo zaměstnancům, kteří čerpají rodičovskou dovolenou
- pokud byl zaměstnanec uznán dle lékařského posudku dočasně nezpůsobilým pro noční práci

C) Okamžité zrušení pracovního poměru §55 a násl. ZP

Jde o jednostranný právní úkon, který může učinit

a) zaměstnavatel z důvodu

- že zaměstnanec byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dobu delší než 1 rok
- že zaměstnanec byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin spáchaný při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dobu delší než 6 měsíců
- že zaměstnanec porušil zvláště hrubým způsobem povinnost vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci

(okamžité zrušení pracovního poměru ze strany zaměstnavatele nelze uplatnit vůči těhotné zaměstnankyni, zaměstnankyni na mateřské dovolené nebo zaměstnancům čerpajícím rodičovskou dovolenou)

b) zaměstnanec z důvodu

- že podle lékařského posudku nemůže dále vykonávat práci bez vážného ohrožení svého zdraví a zaměstnavatel mu neumožnil do 15 dnů od předložení posudku výkon jiné pro něj vhodné práce
- že mu zaměstnavatel nevyplatil mzdu nebo plat nebo jejich náhradu nebo jejich část do 15 dnů po termínu splatnosti.

D) Zrušení pracovního poměru ve zkušební době

Pracovní poměr ve zkušební době může zrušit zaměstnanec nebo zaměstnavatel i bez udání důvodu, písemné oznámení musí být doručeno alespoň 3 dny předem. Základním požadavkem je, že oznámení bude doručeno ve zkušební době. Nelze zrušit ve zkušební době pracovní poměr v době prvních 14 kalendářních dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance.

E) Ukončení pracovního poměru uplynutím sjednané doby

Pracovní poměr skončí ve sjednané době, neplatí zde žádná omezení jako v případech zákazu výpovědi. Před uplynutím sjednané doby může pracovní poměr skončit i ostatními způsoby. Pokud zaměstnanec po uplynutí sjednané doby s vědomím zaměstnavatele dále pokračuje ve výkonu práce, změnil se pracovní poměr na poměr na dobu neurčitou.

5.2. Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr

Zaměstnavatel může výjimečně zajišťovat plnění svých úkolů i na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, a to

a) Dohoda o provedení práce

Dohoda o provedení práce se může týkat rozsahu práce nejvýše 150 hodin v kalendářním roce, doby odpracované jedním zaměstnancem pro stejného zaměstnavatele i na základě několika dohod o provedení práce se sčítají. Může být uzavřena písemně nebo ústně. Z odměny zaplacené na základě dohody o provedení práce jako jediné formy zaměstnání neplatí povinně zaměstnavatel ani zaměstnanec zdravotní nebo sociální pojištění.

b) Dohoda o pracovní činnosti

Na základě dohody o pracovní činnosti nelze vykonávat práci překračující v průměru polovinu stanovené týdenní pracovní doby, a to po celou dobu výkonu této činnosti. Dohoda musí být uzavřena vždy písemně (jinak je neplatná) a na dobu určitou, maximálně 52 týdnů v roce. V dohodě o pracovní činnosti musí být uvedeny sjednané práce, sjednaný rozsah pracovní doby a doba, na kterou se dohoda uzavírá.

Pokud není předem sjednán způsob zrušení dohody o pracovní činnosti, lze ji zrušit dohodou účastníků ke sjednanému dni nebo jednostranně i bez uvedení důvodu s výpovědní dobou 15 dnů ode dne doručení druhému účastníku. Okamžitě lze zrušit dohodu o pracovní činnosti jen v případech, kdy je možné okamžitě zrušit pracovní poměr.

5.3. Zaměstnávání zaměstnanců vyžadujících zvláštní pracovní podmínky

Výkon práce některých zaměstnanců je upraven v zákoníku práce určitými omezeními a vytvořením specifických podmínek. Těmito zaměstnanci jsou ženy, matky a zaměstnanci pečující o dítě, mladiství a osoby se zdravotním postižením.

Podmínky pro zaměstnávání žen, zejména s ohledem na ženy těhotné, kojící a zaměstnance pečující o děti, jsou uvedeny v §§ 238 až 242 ZP. Omezení spočívají zejména v přiměřenosti fyzické náročnosti práce a omezení výkonu práce v noci u žen těhotných, kojících nebo v období do konce devátého měsíce od porodu. Kojící ženy mají právo na poskytnutí zvláštní přestávky ke kojení s náhradou mzdy ve výši průměrného výdělku. Mezi další specifické podmínky patří omezení vysílání na pracovní cesty mimo obvod obce svého pracoviště nebo svého bydliště jen se souhlasem zaměstnance, omezení možnosti rozvázat pracovní poměr ze strany zaměstnavatele a přizpůsobení pracovní doby, pokud tomu nebrání vážné provozní důvody atd.

Podmínky pro zaměstnávání mladistvých upravuje § 243 a násl. ZP. Za osobu mladistvou, kterou lze zaměstnat, se považuje osoba po dosažení 15 let věku, která splňuje podmínku ukončené povinné školní docházky, do dosažení věku 18 let. Mladiství zaměstnanci nesmí konat práci přesčas a práci v noci (tato je omezena na maximálně 1 hodinu za podmínek uvedených v §245 ZP. Dále mladiství nemohou vykonávat práce s ohledem na jejich věk nepřiměřené, nebezpečné nebo škodlivé jejich zdraví, nebo při nichž jsou vystaveni zvýšenému nebezpečí úrazu, nebo by mohli vážně ohrozit bezpečnost a zdraví ostatních zaměstnanců nebo jiných fyzických osob. Ministerstvo zdravotnictví stanoví vyhláškou pracoviště, která jsou zakázána mladistvým zaměstnancům, a podmínky, za nichž mohou mladiství zaměstnanci výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání. Zákazy výkonu některých prací uvedených ve vyhlášce mohou být rozšířeny na zaměstnance do věku 21 let. Zaměstnavatel je dále povinen zajistit na své náklady vyšetření mladistvého

zaměstnance lékařem, a to před vznikem pracovního poměru, před přeřazením na jinou práci a dále podle potřeby, minimálně 1x ročně.

Dále je zaměstnavatel povinen vést seznam mladistvých zaměstnanců, kteří jsou u něj zaměstnáni. Seznam musí obsahovat jméno, příjmení, datum narození a druh práce, který tento zaměstnanec vykonává.

Zaměstnávání osob se zdravotním postižením je upraveno v §67 a násl. z.č. 435/2004 Sb. zákona o zaměstnanosti.

Osobou se zdravotním postižením se rozumí osoba, která je

- uznána plně invalidní
- uznána částečně invalidní
- uznána rozhodnutím orgánu sociálního zabezpečení zdravotně znevýhodněnou (má podstatně omezené schopnosti výkonu zaměstnání z důvodu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu).

U zaměstnavatele s více než 25 zaměstnanci je povinný podíl 4% zaměstnaných osob se zdravotním postižením. Tento podíl se vypočítá z průměrného ročního počtu zaměstnanců.

Uvedenou povinnost lze splnit

- zaměstnáním osob se zdravotním postižením v pracovním poměru
- odebíráním výrobků nebo zadáváním zakázek osobám zdravotně postižených jako osob samostatně výdělečně činných, zaměstnavatelům s více než 50% podílem zaměstnaných osob se zdravotním postižením, chráněným dílnám provozovaným občanským sdružením, obecně prospěšnou společností, státem registrovanou církví nebo náboženskou společností nebo církevní právnickou osobou
- odvodem do státního rozpočtu prostřednictvím příslušného úřadu práce, výše odvodu je stanovena na 2,5 násobek průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí příslušného kalendářního roku, v němž tato povinnost vznikla, a to za každou osobu se zdravotním postižením, kterou měl povinnost zaměstnavatel zaměstnat. Výše průměrné měsíční mzdy za uvedené období je zveřejněna na základě údajů Českého statistického úřadu ve Sbírce zákonů.

Splnění povinného podílu zaměstnaných osob se zdravotním postižením, včetně způsobu plnění, je zaměstnavatel povinen do 15. 2. následujícího roku písemně ohlásit na příslušný

úřad práce, do stejného termínu je rovněž v případě odvodu do státního rozpočtu provést tuto platbu a doložit ji na příslušný úřad práce.

Zaměstnavatel je rovněž povinen vést evidenci pracovních míst vyhrazených pro osoby se zdravotním postižením.

Od příslušného úřadu práce lze získat příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, podmínky jsou upraveny v § 78 a násl. zákona o zaměstnanosti³⁰.

Zvláštní podmínky jsou rovněž stanoveny např. při zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí, z důvodu rozsahu a zaměření jak diplomové práce, tak této problematiky je třeba odkázat na znění § 85 a násl. zákona o zaměstnanosti, kde jsou tyto podmínky popsány.

5.4. Praktická aplikace

V případě vedení mzdové agendy je vhodné tuto činnost pro její náročnost a neustávající novelizace právních předpisů spíše přenechat specializovaným pracovištím a ušetřený čas věnovat hlavnímu předmětu podnikání.

Povinností zaměstnavatele dle § 35 zákona o zaměstnanosti je do 10 kalendářních dnů oznámit příslušnému úřadu práce volné pracovní místo a jeho charakteristiku. Stejná povinnost platí při jeho obsazení ve lhůtě neprodleně, nejdéle do 10 kalendářních dnů.

V případě zaměstnanců je třeba se zaregistrovat na finančním úřadě jako plátce daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odvádět zálohy a srážky z mezd zaměstnanců, na požádání vystavit potvrzení o zdanitelných příjmech apod.

Konkrétně jako zaměstnavatel je třeba se zaregistrovat na finančním úřadu :

- jako plátce daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů, např. u brigádníků
- jako plátce daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, tj. u zaměstnanců

Při registraci na finančním úřadu zaměstnavatel obdrží číslo účtu, na které musí odvádět v termínech stanovených zákonem o daních z příjmů srážky nebo zálohy z mezd (§§ 6, 38 zákona o daních z příjmů. Po skončení kalendářního roku do 31. 1. roku následujícího je třeba podat na finanční úřad Vyúčtování k daním, ke kterým byla registrace provedena. Toto

³⁰ z č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti

vyúčtování musíme v případě registrace podat i tehdy, pokud nebyl během roku nikdo zaměstnán.

Vládním nařízením³¹ jsou stanoveny minimální mzdové tarify, odstupňované podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti práce, přičemž základní sazba minimální mzdy pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin činí 48,10,- Kč za hodinu nebo 8.000,- Kč měsíčně.

Při přijímání do pracovního poměru by měl zaměstnanec svému zaměstnavateli doložit

- zápočtový list vyplněný předchozím zaměstnavatelem
- potvrzení o zdanitelných příjmech a sražených daňových zálohách od předchozích zaměstnavatelů (neplatí v případě, že nastupuje k 1.1. nebo pokud si bude zaměstnanec sám zpracovávat daňové přiznání)

dále může (v některých případech musí) zaměstnavatel požadovat např.

- lékařský posudek za účelem prokázání způsobilosti zaměstnance k výkonu sjednané práce
- sepsání dohody o hmotné zodpovědnosti za schodek na svěřených hodnotách (lze pouze u zaměstnanců starších 18 let)
- pracovní posudek z předchozího zaměstnání

Další povinnosti zaměstnavatele související s přijetím nového zaměstnance:

- uzavření pracovní smlouvy
- provést školení o bezpečnosti práce (nejpozději v den nástupu do zaměstnání)
- vyplnit tiskopis Prohlášení k dani z příjmů
- do 8 dnů od nástupu do práce přihlásit zaměstnance na OSSZ k sociálnímu pojištění (nutno přiložit kopii pracovní smlouvy a kopii zápočtového listu zaměstnance)
- do 8 dnů od nástupu do práce přihlásit zaměstnance k jeho zdravotní pojišťovně
- založit evidenční list důchodového pojištění a nový zakládat pro každý další kalendářní rok
- zaznamenat do Mzdového listu údaje nutné pro zpracování mzdy zaměstnance

³¹ Nařízení vlády č. 567/2006 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 514/2005 Sb., o stanovení minimálních mzdových tarifů a mzdových zvýhodnění za práci ve ztíženém a zdraví škodlivém pracovním prostředí a za práci v noci, ve znění pozdějších předpisů

- pokud bude zaměstnanec uplatňovat odpočty z daňového základu např. na nezletilé dítě, je nutné doložit nejpozději do 30 dnů od nástupu do zaměstnání potvrzení, že odpočty neuplatňuje jiná osoba (u zletilých dětí je vyžadováno potvrzení o studiu).

Evidence údajů k zaměstnancům zaměstnavatelem

Osobní údaje zaměstnaných osob podléhají ze zákona ochraně³². Osoby, které s těmito údaji pracují, mají stanovenou povinnost mlčenlivosti, a to i po skončení zaměstnání nebo příslušných prací. Uvedené údaje lze pouze využívat k účelům odpovídajícím zákonům.

Ze shora uvedených skutečností vyplývá, že zaměstnavatel bude v osobní složce zaměstnance evidovat následující údaje a doklady:

- pracovní smlouvu vč. změn a dodatků
- doklady o předchozím pracovním poměru
- údaje o dosažené kvalifikaci, školení
- doklad o zdravotní způsobilosti k výkonu práce
- potvrzenou přihlášku OSSZ
- přihlášku ke zdravotnímu pojištění
- mzdový list
- evidenci pracovní doby včetně údajů o práci přesčas
- evidenční list důchodového pojištění
- prohlášení k dani z příjmů
- další doklady, např. upozornění na porušení pracovní kázně apod.
- kopie zápočtového listu (potvrzení o zaměstnání)
- doklad o rozvázání pracovního poměru

Zápočtové listy, podklady pro jejich zpracování a údaje mzdové evidence je nutno archivovat, dle zákona o účetnictví se mzdové údaje vztahující se k důchodové evidenci archivují 20 let.

Dále je zaměstnavatel dle § 96 ZP povinen vést u jednotlivých zaměstnanců evidenci pracovní doby, práce přesčas, pracovní pohotovosti a noční práce.

³² z. č. 101/2000Sb., o ochraně osobních údajů.

Ukončení pracovního poměru musí mít písemnou podobu a být doručené druhé straně.

Při ukončení pracovního poměru vydá zaměstnavatel zaměstnanci:

- zápočtový list (dle § 313 ZP),
- potvrzení o základu daně a sražených daňových zálohách (po vyúčtování za poslední měsíc).

Dále zaměstnavatel:

- provede inventuru svěřených hodnot kvůli odpovědnosti za schodek na svěřených hodnotách,
- převezme od zaměstnance svěřené pracovní pomůcky,
- pokud o to zaměstnanec požádá, vypracovat a vydat do 15 dnů zaměstnanci jeho pracovní posudek (blíže § 314 ZP).

Po ukončení pracovního poměru zaměstnavatel:

- do 8 dnů od ukončení pracovního poměru odhlásí zaměstnance na OSSZ,
- do 8 dnů od ukončení pracovního poměru odhlásí zaměstnance na jeho zdravotní pojišťovně,
- do 8 dnů od konečného vyúčtování odevzdá Evidenční list důchodového pojištění na OSSZ,
- pokud pracovní místo nezaniklo ani nebylo ihned obsazeno, do 10 kalendářních dnů tuto skutečnost spolu s charakteristikou pracovního místa oznámit příslušnému úřadu práce.

6. Ukončení činnosti

V případě, podnikatel potřebuje ukončit svoji podnikatelskou činnost pouze dočasně, může využít institut přerušení provozování živnosti. Živnostenské oprávnění dále může zaniknout z důvodů taxativně vymezených v živnostenském zákoně nebo rozhodnutím živnostenského úřadu.

6.1. Přerušení provozování živnosti

Podnikatel může provozování živnosti na vlastní žádost přerušit. Přerušení provozování živnosti na dobu delší než 6 měsíců musí to podnikatel oznámit živnostenskému úřadu předem písemně. Živnost je přerušena dnem doručení oznámení nebo pozdějším datem uvedeným v oznámení.

V případě, že chce podnikatel opět živnost provozovat ještě před uplynutím doby uvedené v žádosti, musí to písemně oznámit živnostenskému úřadu, přičemž ve výkonu živnosti lze pokračovat nejdříve dnem doručení nebo od pozdějšího data uvedeného v žádosti.

6.2. Zánik živnostenského oprávnění ze zákona

Živnostenské oprávnění zaniká

- smrtí podnikatele

(lze využít institutu pokračování v živnosti za podmínek uvedených v zákoně v § 13 Živn.z.)

- uplynutím doby, pokud bylo živnostenské oprávnění vystaveno na dobu určitou

(živnostenské oprávnění nezaniká, pokud podnikatel před uplynutím doby, na kterou bylo oprávnění vydáno, oznámí změnu data ukončení provozování živnosti nebo požádá o změnu rozhodnutí o udělení koncese vydané na dobu určitou)

- stanoví-li tak zvláštní předpis

- rozhodnutím živnostenského úřadu o zrušení živnostenského oprávnění

Pokračování v živnosti

Živnostenské oprávnění je vázáno na fyzickou osobu podnikatele, s čímž souvisí i zánik oprávnění smrtí podnikatele, pokud v uvedené živnosti nepokračují dědicové, správce dědictví nebo pozůstalý manžel nebo partner.

Lhůty pro oznámení živnostenskému úřadu o pokračování v provozování živnosti	
Správce dědictví	do 1 měs. od ustanovení do této funkce
Dědicové, pozůstalý manžel, partner	do 3 měs. od úmrtí podnikatele

Pokud nesplňují tyto osoby podmínky pro provozování živnosti, musí neprodleně ustanovit odpovědného zástupce.

Pokud uvedené osoby nabyly v dědickém řízení majetková práva vztahující se k provozování živnosti, musí do 1 měsíce od skončení dědického řízení tuto skutečnost oznámit živnostenskému úřadu.

Živnostenský úřad provede zápis těchto osob do živnostenského rejstříku a vydá pro ně výpis s tím, že živnostenské oprávnění má omezenou platnost na dobu 6 měsíců od skončení řízení o dědictví.

6.3. Zrušení živnostenského oprávnění živnostenským úřadem, pozastavení provozování živnosti živnostenským úřadem

Zrušení živnostenského oprávnění živnostenským úřadem

Živnostenský úřad je povinen vydané živnostenské oprávnění zrušit, pokud

- podnikatel o zrušení živnostenského oprávnění požádá (a doloží písemný souhlas správce daně s ukončením podnikatelské činnosti)
- podnikatel pozbyl bezúhonnost nebo způsobilost k právním úkonům (v případě nezpůsobilosti k právním úkonům může být živnost provozována se souhlasem soudu prostřednictvím odpovědného zástupce)
- nastanou překážky provozování živnosti dle § 8 Živn.z.
 - a) na majetek podnikatele byl prohlášen konkurs a soud rozhodl o ukončení provozování podnikání,
 - b) podnikateli byl soudem nebo správním orgánem uložen zákaz činnosti, týkající se provozování dané živnosti, nesmí uvedenou živnost provozovat (v případě živnosti volné nesmí po dobu trvání zákazu provozovat obor, na který se trest nebo sankce vztahuje)
 - c) nelze provozovat živnost po dobu 3 let od zrušení konkurzu na majetek podnikatele z důvodu, že bylo splněno rozvrhové usnesení nebo majetek úpadce nepostačuje k úhradě nákladů konkurzu, nebo byl návrh na prohlášení konkurzu

zamítnut pro nedostatek majetku (živnostenský úřad může tuto překážku prominout, pokud nasvědčují hospodářské poměry a chování osoby tomu, že bude při podnikání řádně plnit své závazky)

- d) osoba, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs a konkursní řízení nebylo ještě ukončeno, může činit úkony související se vznikem, změnou nebo zrušením živnostenského oprávnění jen s písemným souhlasem správce konkurzní podstaty.

Zrušení živnostenského oprávnění nebo pozastavení provozování živnosti

živnostenským úřadem

Živnostenský úřad je povinen podle závažnosti živnostenské oprávnění pozastavit nebo zrušit:

- na návrh orgánu státní správy, příslušného vydat stanovisko k žádosti o koncesi, z důvodu závažného porušení nebo porušování povinností vyplývajících z živnostenského zákona nebo ze zvláštních právních předpisů nebo z podmínek uvedených v rozhodnutí o udělení koncese.

Živnostenský úřad může podle závažnosti živnostenské oprávnění pozastavit nebo zrušit, pokud:

- podnikatel závažným způsobem poruší nebo porušuje podmínky stanovené živnostenským zákonem, zvláštními předpisy nebo rozhodnutím o udělení koncese,
- na návrh příslušné správy sociálního zabezpečení, pokud podnikatel neplní své závazky vůči státu
- podnikatel neprovozuje živnost po dobu delší než 4 roky a neoznámil přerušení provozování živnosti podle §31 odst. 12 Živn. z.
- podnikateli bylo zastaveno užívání nebo provoz zařízení nebo jeho části a uloženo odstranit závady, pokud podnikatel do jednoho roku závady neodstraní (od rozhodnutí, případně od uplynutí lhůty k jejich odstranění).

V případě pozastavení provozování živnosti musí být v rozhodnutí živnostenského úřadu stanovena lhůta, po kterou nelze živnost provozovat, přičemž tato lhůta nesmí být delší než 1 rok.

Pokud bylo živnostenské oprávnění zrušeno z důvodů uvedených v této části o zrušení živnostenského oprávnění nebo pozastavení provozování živnosti (vyjma bodu, kdy podnikatel neprovozuje živnost po dobu delší než 4 roky), může podnikatel ohlásit

ohlašovací živnost nebo požádat o udělení koncese v oboru nebo v příbuzném oboru až po uplynutí doby 3 let od právní moci rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění, případě žádosti o udělení koncese v jiném oboru musí uplynout doba 1 roku od nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění.

7. Závěr

Příručka pro podnikání fyzických osob si klade za cíl ulehčit zájemcům o vlastní podnikání jejich první kroky v této cestě. Problematika podnikání fyzických osob je velmi aktuální téma, neboť jak mimo jiné vyplývá z údajů uvedených v mé diplomové práci, neustále dochází k nárůstu počtu osob podnikajících na základě živnostenského zákona.

Důvodem pro zpracování diplomové práce na uvedené téma bylo zjištění absence uceleného přehledu informací pro budoucí podnikatele – fyzické osoby.

Diplomová práce je zaměřena na cílovou skupinu osob profesně zdatných, avšak jen s obecnými znalostmi práva, a proto je velká část diplomové práce věnována ustanovením živnostenského zákona, neboť jde o stěžejní právní normu upravující podnikání těchto osob.

V diplomové práci jsem shrnul nejdůležitější informace, které potřebuje znát osoba začínající podnikat podle živnostenského zákona tak, aby měl tento zájemce jasno v tom, zda v daném případě půjde o podnikání a zda se bude řídit ustanoveními živnostenského zákona, jaké náležitosti musí splňovat a jaké doklady doložit, kolik budou přibližně činit výdaje spojené se začátkem podnikatelské činnosti, jaké jsou jeho povinnosti jako podnikatele a výběr základních ustanovení upravujících zaměstnávání dalších osob. Vzhledem k rozsahu práce jsou zde uvedeny základní ustanovení typická pro jednotlivé úkony, v individuálních případech je třeba využít v práci zmíněné odkazy na právní normy, které oblasti jednotlivých problematik detailně upravují.

Jako problém lze chápat rozsáhlost právní úpravy v návaznosti na různé podnikatelské obory, stejně jako velmi časté novelizace právních norem k vztahujících se k podnikání.

Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem není příliš vhodné vydávat podobnou příručku v písemné formě, ale spíše v elektronické podobě s odkazy na aktualizovaná platná znění zákonů, která lze v aktuální podobě nalézt i na internetu. Všechny zdroje pocházející z tohoto média je však třeba vždy hodnotit v souhrnu a ověřit jejich platnost v aktuálním znění právních norem.

Aby diplomová práce nazvaná Příručka pro podnikání fyzických osob splnila svůj cíl, rozhodl jsem se obsah diplomové práce v upravené podobě zveřejnit v elektronické podobě na internetové stránce pro využití širší veřejnosti.

8. Seznam literatury

Publikace:

FALDYNA F., Živnostenský zákon – stručný komentář, Prospektrum 1991, 80 s., ISBN 80-85431-25-4

FIALA J., MATES P., Komory podnikatelů a komory svobodných povolání, Masarykova univerzita v Brně – Právnická fakulta, první vydání, 1994, 197 s., ISBN 80-210-0983-7

HORZINKOVÁ E., Živnostenský zákon v praxi, 6. aktualizované vydání, Olomouc: ANAG, 2006, 375 s., ISBN 80-7263-348-1

HORZINKOVÁ E., Živnostenský zákon v praxi, 7. aktualizované vydání, Olomouc: ANAG, 2008, 349 s., ISBN 978-80-7263-477-4

KOLEKTIV AUTORŮ, Daně 2006 a předpisy související s komentářem, Olomouc: ANAG, 2006, 816 s., ISBN 80-7263-317-1

KOLEKTIV AUTORŮ, Daně 2008 a předpisy související s komentářem, Olomouc: ANAG, 2008, 958 s., ISBN 978-80-7263-430-9

KOLEKTIV AUTORŮ, Úplné znění – Sociální pojištění 2007, Ostrava: Sagit, 2006, 336 s., ISBN 80-7208-570-0

KOLEKTIV AUTORŮ, Úplné znění – Sociální pojištění 2008, Ostrava: Sagit, 2008, 352 s., ISBN 80-7208-658-0

KOLEKTIV AUTORŮ, Úplné znění – Živnostenské podnikání, Ostrava: Sagit, 2006, 272 s., ISBN 80-7208-569-7

KOLEKTIV AUTORŮ, Úplné znění – Živnostenský zákon, Ostrava: Sagit, 2008, 240 s., ISBN 80-7208-681-8

ŠÁMAL P., PÚRY F., SOTOLÁŘ A., ŠTENGLOVÁ I., Podnikání a ekonomická kriminalita v České republice, 1. vydání, C. H. Beck, 2001, 801 s., ISBN 80-7179-493-7

TRNKOVÁ L., ŽENÍŠKOVÁ M., Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, 12. aktualizované vydání, Olomouc: ANAG, 2007, 183 s., ISBN 978-80-7263-426-2

Právní předpisy:

Zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Ostatní prameny:

<http://www.business.center.cz>

<http://www.czso.cz>

<http://www.cssz.cz>

<http://www.ipodnikatel.cz>

<http://www.komora.cz>

<http://www.mpo.cz>

<http://www.mpsv.cz>

<http://www.podnikatel.cz>

<http://www.podnikame.cz>

<http://www.rzp.cz>

9. Přílohy

Příloha č. 1

**JEDNOTNÝ REGISTRAČNÍ
FORMULÁŘ**

FYZICKÁ OSOBA

podací razítko

ČÁST A - PODNIKATEL

01 Podnikatel

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) pohlaví * žena / muž *		f) rodné příjmení	
g) všechna divěší příjmení			
h) rodný stav		i) místo narození	j) okres
k) stát	l) státní občanství	m) datum narození	n) rodné číslo
o) identifikační číslo		p) obchodní firma (jen u osob zapsaných do obchodního rejstříku)	

02 Bydliště

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

03 Místo podnikání

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

04 Pobyť na území ČR (pro zahraniční osoby) *

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) povolený pobyt do		

**05 Předmět podnikání (u živností volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)
- ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona ohlašují resp. žádám o koncesi pro předmět podnikání**

a) Pořadové číslo 1.			
b) datum vzniku živnostenského oprávnění	c) datum zahájení provozování živnosti		
d) datum ukončení provozování živnosti *			

06 Provozovna

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		g) okres
h) název provozovny		i) umístění provozovny	
j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně			
k) provozovna podléhající kolektad ANO / NE *		l) předměty podnikání provozované v provozovně dle poř. čísla / u živností volně číslo oboru	

07 Odpovědný zástupce

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) státní občanství		f) rodné příjmení	g) datum narození
h) rodné číslo			
i) místo narození	j) okres	k) stát	l) pohlaví * žena / muž *

08 Bydliště odpovědného zástupce

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

* vyplní dle státní příslušnosti, který nemá přiděleno rodné číslo

* vyplní pouze osoba, která má povolený pobyt

MPO FO – vzor č. 03 (07/2008)

* vyplní se, pokud FO zamýšlí provozovat živnost na dobu určitou

1

* nevhodí se škrtněte

09 Pobyt odpovědného zástupce na území ČR (pro zahraniční osoby)

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	

10 Datum ustanovení do funkce odpovědného zástupce

11 Ustanovení odpovědného zástupce pro předměty podnikání (pořadové číslo předmětu podnikání)

ČÁST B - DAŇOVÁ REGISTRACE

- přihlašuji se ve smyslu § 33 zákona o správě daní a poplatků k registraci u FÚ v			
a) k daní z příjmů fyzických osob	b) k daní z přidané hodnoty (přílohou je přihláška k DPH)		
c) k daní z nemovitostí	ode dne	d) k daní silniční	ode dne
e) k daní z příjmů jako plátců	1) daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků		
	2) daně z příjmů vybrané sračkou podle zvláštní sazby daně		
	3) zajišťující daň z příjmů		
f) zastupování v daňových záležitostech: smluvní zástupce ANO / NE ¹ (v případě „ANO“ přílohou je plná moc)			
g) číslo účtu u bank, spořitelních a úvěrních družstev, na nichž mám soustředěny prostředky z podnikatelské činnosti			
Účet v ČR - číslo účtu / směrový (identifikační) kód		měna, ve které je účet veden	vlastníkem účtu je daňový subjekt ANO / NE ¹
Účet vedený v zahraničí - IBAN			
h) zahraniční daňové identifikační číslo, stát		i) právní předchůdce - daňové identifikační číslo CZ	

ČÁST C - OZNÁMENÍ SPRÁVĚ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

- oznamuji ve smyslu zákona č. 582/1991 Sb., následující skutečnosti OSSZ / PSSZ v	
a) datum zahájení samostatné výdělečné činnosti	b) přihlašuji se k dobrovolné účasti na nemocenském pojištění OSVČ od

ČÁST D - OZNÁMENÍ ZDRAVOTNÍ POJIŠTOVNĚ

- oznamuji ve smyslu zákona o veřejném zdravotním pojištění zahájení výkonu samostatné výdělečné činnosti zdravotní pojišťovně v	
a) název zdravotní pojišťovny	b) druh (kód) ZP
c) číslo bankovního účtu / směrový (identifikační) kód	d) výše zálohy
e) datum zahájení samostatné výdělečné činnosti	

ČÁST E - OZNÁMENÍ PRACOVNÍHO MÍSTA

- oznamuji ve smyslu zákona o zaměstnanosti volné pracovní místo / obsazení volného pracovního místa ¹ ÚP v			
a) místo výkonu práce	b) název profese	c) dle KZAM	d) vznik / obsazenost ¹ ke dni
e) pracovní právní vztah na dobu určitou / neurčitou ¹	f) pracovní doba	g) počet míst	h) výše mzdy
i) požadované vzdělání, praxe	j) zveřejňovat ANO / NE ¹		
k) kontaktní osoba na pracovišti	l) poznámky: nabízené výhody, speciální požadavky apod.		

ČÁST F - VYBERTE PROVÁDĚNÉ ÚKONY V JEDNOTLIVÝCH ČÁSTECH

a) pro živnostenský úřad	počet příloh	b) pro úřad OSSZ / PSSZ	počet příloh	c) pro zdravotní pojišťovnu	počet příloh
d) pro finanční úřad	počet příloh	e) pro Úřad práce	počet příloh		

ČÁST G - ADRESA PRO DORUČOVÁNÍ

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	

ČÁST H - DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE

a) telefon	b) fax	c) e-mail
jméno ohlašovatele / žadatele		příjmení ohlašovatele / žadatele
v		dne
podpis ohlašovatele / žadatele		

SEZNAM OBORŮ ČINNOSTÍ NÁLEŽEJÍCÍ DO ŽIVNOSTI VOLNÉ

podací razítko

ČÍSLO OBORU - NÁZEV

1)	Poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybářství, lesnictví a myslivost
2)	Činnost odborného lesního hospodáře
3)	Vyhotovování lesních hospodářských plánů a osnov
4)	Nalézáání a reprodukčním materiálem lesních dřevin
5)	Chov zvířat a jejich výrobků (s výjimkou živočišné výroby)
6)	Úprava nerostů, dobývání rašeliny a bahna
7)	Výroba potravinářských a škrábárenských výrobků
8)	Pěstelské pěstění
9)	Výroba krmiv, krmných směsí, doplňkových látek a premixů
10)	Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků
11)	Výroba a opravy dřeví, brašnářského a sedlářského zboží
12)	Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků
13)	Výroba vláken, papíru a lepenky a zboží z těchto materiálů
14)	Vydavatelské činnosti, polygrafická výroba, knihařské a kopírovací práce
15)	Výroba, rozmnožování, distribuce, prodej, pronájem zvukových a zvukově-obrazových záznamů a výroba nenahraných nosičů údajů a záznamů
16)	Výroba koksu, surového dřeva a jiných pevných paliv
17)	Výroba chemických látek, vláken a přípravků a kosmetických prostředků
18)	Výroba hnojiv
19)	Výroba plastových a pryžových výrobků
20)	Výroba a zpracování skla
21)	Výroba stavebních hmot, porcelánových, keramických a sádkových výrobků
22)	Výroba brusiv a ostatních minerálních nekovových výrobků
23)	Broušení technického a šperkového kamene
24)	Výroba a hutní zpracování železa, drahých a neželezných kovů a jejich slitin
25)	Výroba kovových konstrukcí a kovárenských výrobků
26)	Umělecko-řemeslné zpracování kovů
27)	Povrchové úpravy a svařování kovů a dalších materiálů
28)	Výroba měřicích, zkušebních, navigačních, optických a fotografických přístrojů a zařízení
29)	Výroba elektronických součástek, elektrických zařízení a výroba a opravy elektrických strojů, přístrojů a elektronických zařízení pracujících na malém napětí
30)	Výroba neelektrických zařízení pro domácnost
31)	Výroba strojů a zařízení
32)	Výroba motorových a přípojných vozidel a karoserií
33)	Stavba a výroba plavidel
34)	Výroba, vývoj, projektování, zkoušky, instalace, údržba, opravy, modifikace a konstrukční změny letadel, motorů letadel, vrtulí, letadlových částí a zařízení a leteckých pozemních zařízení
35)	Výroba dráhových hnacích vozidel a dráhových vozidel na dráze tramvajové, trolejbusové a lanové a železničního parku
36)	Výroba jízdních kol, vozků pro invalidy a jiných nemotorových dopravních prostředků
37)	Výroba a opravy šabunických výrobků
38)	Výroba, opravy a údržba sportovních potřeb, her, hraček a dětských kočárků
39)	Výroba zdravotnických prostředků
40)	Výroba a opravy zdrojů ionizujícího záření

MPO SO – vzor č. 01 (072008)

1

41)	Výroba školních a kancelářských potřeb, kromě výrobků z papíru, výroba třízterce, kartáček a konfekčního zboží, dělníků, upomínkových předmětů
42)	Výroba dalších výrobků zpracovatelského průmyslu
43)	Provozování vodovodů a kanalizací a úprava a rozvod vody
44)	Naládění s odpady (vyjma nebezpečných)
45)	Přípravné a dokončovací stavební práce, specializované stavební činnosti
46)	Sklenářské práce, rámování a paspartování
47)	Zprostředkování obchodu a služeb
48)	Velkoobchod a maloobchod
49)	Zastavárenská činnost a maloobchod s použitým zbožím
50)	Údržba motorových vozidel a jejich příslušenství
51)	Potrubi a pozemní doprava (vyjma železniční a silniční motorové dopravy)
52)	Skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě
53)	Zasílatelství a zastupování v celním řízení
54)	Provozování poštovních a zahraničních poštovních služeb
55)	Ubytovací služby
56)	Poskytování software, poradenství v oblasti informačních technologií, zpracování dat, hostingové a související činnosti a webové portály
57)	Činnost informačních a zpravodajských kanceláří
58)	Reálná činnost, správa a údržba nemovitostí
59)	Pronájem a půjčování věcí movitých
60)	Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků
61)	Projektování pozemkových úprav
62)	Příprava a vypracování technických návrhů, grafické a kresličské práce
63)	Projektování elektrických zařízení
64)	Výzkum a vývoj v oblasti přírodních a technických věd nebo společenských věd
65)	Testování, měření, analýzy a kontroly
66)	Reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení
67)	Návrhářská, designerská, aranžérská činnost a modeling
68)	Fotografické služby
69)	Překladecká a tlumočnická činnost
70)	Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy
71)	Provozování cestovní agentury a průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu
72)	Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti
73)	Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a odborných akcí
74)	Provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti
75)	Praní pro domácnost, žehlení, opravy a údržba oděvů, bytového textilu a osobního zboží
76)	Poskytování technických služeb
77)	Opravy a údržba potřeb pro domácnost, předmětů kulturní povahy, výrobků jemné mechaniky, optických přístrojů a měřidel
78)	Poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu
79)	Poskytování služeb pro rodinu a domácnost
80)	Výroba, obchod a služby jinde nezahrnuté

jméno ohlašovatele / žadatele	příjmení ohlašovatele / žadatele	
vztah k právnické osobě		
V	dne	
		podpis ohlašovatele / žadatele

PŘÍLOHA PŘEDMĚT PODNIKÁNÍ

podací razítko

Identifikační část podnikatele

a) jméno a příjmení / obchodní firma / název *	b) identifikační číslo / datum narození *
--	---

01 Předmět podnikání (u živností volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)
- ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona ohlašuji resp. žádám o koncesi pro předmět podnikání

a) Pořadové číslo 2.			
b) datum vzniku živnostenského oprávnění		c) datum zahájení provozování živnosti	
d) datum ukončení provozování živnosti *			

02 Předmět podnikání (u živností volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)
- ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona ohlašuji resp. žádám o koncesi pro předmět podnikání

a) Pořadové číslo 3.			
b) datum vzniku živnostenského oprávnění		c) datum zahájení provozování živnosti	
d) datum ukončení provozování živnosti *			

03 Předmět podnikání (u živností volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)
- ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona ohlašuji resp. žádám o koncesi pro předmět podnikání

a) Pořadové číslo 4.			
b) datum vzniku živnostenského oprávnění		c) datum zahájení provozování živnosti	
d) datum ukončení provozování živnosti *			

04 Předmět podnikání (u živností volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)
- ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona ohlašuji resp. žádám o koncesi pro předmět podnikání

a) Pořadové číslo 5.			
b) datum vzniku živnostenského oprávnění		c) datum zahájení provozování živnosti	
d) datum ukončení provozování živnosti *			

05 Předmět podnikání (u živností volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)
- ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona ohlašuji resp. žádám o koncesi pro předmět podnikání

a) Pořadové číslo 6.			
b) datum vzniku živnostenského oprávnění		c) datum zahájení provozování živnosti	
d) datum ukončení provozování živnosti *			

* vyplní se, pokud ohlašovatel zamýšlí provozovat živnost na dobu určitou
MPO PP – vzor č. 01 (072008)

06 Předmět podnikání (u živnosti volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)
- ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona ohlašuji resp. žádám o koncesi pro předmět podnikání

a) Pořadové číslo 7.			
b) datum vzniku živnostenského oprávnění		c) datum zahájení provozování živnosti	
d) datum ukončení provozování živnosti ^{*)}			

07 Předmět podnikání (u živnosti volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)
- ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona ohlašuji resp. žádám o koncesi pro předmět podnikání

a) Pořadové číslo 8.			
b) datum vzniku živnostenského oprávnění		c) datum zahájení provozování živnosti	
d) datum ukončení provozování živnosti ^{*)}			

08 Předmět podnikání (u živnosti volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)
- ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona ohlašuji resp. žádám o koncesi pro předmět podnikání

a) Pořadové číslo 9.			
b) datum vzniku živnostenského oprávnění		c) datum zahájení provozování živnosti	
d) datum ukončení provozování živnosti ^{*)}			

09 Předmět podnikání (u živnosti volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)
- ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona ohlašuji resp. žádám o koncesi pro předmět podnikání

a) Pořadové číslo 10.			
b) datum vzniku živnostenského oprávnění		c) datum zahájení provozování živnosti	
d) datum ukončení provozování živnosti ^{*)}			

10 Předmět podnikání (u živnosti volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)
- ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona ohlašuji resp. žádám o koncesi pro předmět podnikání

a) Pořadové číslo 11.			
b) datum vzniku živnostenského oprávnění		c) datum zahájení provozování živnosti	
d) datum ukončení provozování živnosti ^{*)}			

11 Předmět podnikání (u živnosti volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)
- ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona ohlašuji resp. žádám o koncesi pro předmět podnikání

a) Pořadové číslo 12.			
b) datum vzniku živnostenského oprávnění		c) datum zahájení provozování živnosti	
d) datum ukončení provozování živnosti ^{*)}			

12 Předmět podnikání (u živnosti volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)
- ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona ohlašuji resp. žádám o koncesi pro předmět podnikání

a) Pořadové číslo 13.			
b) datum vzniku živnostenského oprávnění		c) datum zahájení provozování živnosti	
d) datum ukončení provozování živnosti ^{*)}			

jméno ohlašovatele / žadatele	příjmení ohlašovatele / žadatele	
vztah k právnické osobě		
V	dne	
		podpis ohlašovatele / žadatele

^{*)} vyplní se, pokud ohlašovatel zamýšlí provozovat živnost na dobu určitou
MPO PP – vzor č. 01 (072008)

PŘÍLOHA ODPOVĚDNÝ ZÁSTUPCE

podací razítko

Identifikační část podnikatele

a) jméno a příjmení / obchodní firma / název *	b) identifikační číslo / datum narození *
--	---

ČÁST 1

01 Odpovědný zástupce

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) státní občanství	f) rodné příjmení	g) datum narození	h) rodné číslo
i) místo narození	j) okres	k) stát	l) pohlaví * žena / muž *

02 Bydliště odpovědného zástupce

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

03 Pobyt odpovědného zástupce na území ČR (pro zahraniční osoby)

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	

04 Datum ustanovení do funkce odpovědného zástupce

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

05 Ustanovení odpovědného zástupce pro předměty podnikání (pořadové číslo předmětu podnikání)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ČÁST 2

01 Odpovědný zástupce

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) státní občanství	f) rodné příjmení	g) datum narození	h) rodné číslo
i) místo narození	j) okres	k) stát	l) pohlaví * žena / muž *

02 Bydliště odpovědného zástupce

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

03 Pobyt odpovědného zástupce na území ČR (pro zahraniční osoby)

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	

04 Datum ustanovení do funkce odpovědného zástupce

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

05 Ustanovení odpovědného zástupce pro předměty podnikání (pořadové číslo předmětu podnikání)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

* vyplní dle státní příslušnosti, který nemá přiděleno rodné číslo

MPO OZ – vzor č. 01 (07/2008)

1

* nehodící se škrtněte

01 Odpovědný zástupce

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) státní občanství	f) rodné příjmení	g) datum narození	h) rodné číslo
i) místo narození	j) okres	k) stát	l) pohlaví žena / muž

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

a) název ulice	b) číslo poplaťné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	

[illegible]

11111111111111111111

01 Odpovědný zástupce

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) státní občanství	f) rodinné příjmení	g) datum narození	h) rodné číslo
i) místo narození	j) okres	k) stát	l) pohlaví žena / muž

a) název ulice	b) číslo poplání	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

a) název ulice	b) číslo poplaťe	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	

[illegible][illegible]

jméno ohlašovatele / žadatele		příjmení ohlašovatele / žadatele		
vztah k právnické osobě				
V		dne		
podpis ohlašovatele / žadatele				

PROHLÁŠENÍ ODPOVĚDNÉHO ZÁSTUPCE

podací razítko

Identifikační část podnikatele

a) Jméno a příjmení / obchodní firma / název ^{*)}	b) identifikační číslo / datum narození ^{*)}
--	---

01 Odpovědný zástupce

a) titul	b) Jméno	c) příjmení	d) titul
e) datum narození			

02 Bydliště odpovědného zástupce

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce		f) část obce	
g) okres		h) stát	

Prohlašuji ve smyslu ustanovení § 46 odst. 1 a 2, zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, že souhlasím s ustanovením do funkce odpovědného zástupce u výše uvedeného podnikatele.

03 Předmět podnikání

--

Jméno	příjmení	podpis odpovědného zástupce ^{*)}
V	dne	

^{*)} Podpis na prohlášení musí být úředně ověřen, neúčinní-li odpovědný zástupce prohlášení před živnostenským úřadem.

PŘÍLOHA PROVOZOVNY

podací razítko

Identifikační část podnikatele

a) jméno a příjmení / obchodní firma / název *	b) identifikační číslo / datum narození *
--	---

01 Provozovna

a) název ulice	b) číslo poplatek	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) název provozovny		i) umístění provozovny	
j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně			
k) provozovna podléhající kolektivu ANO / NE *	l) předměty podnikání provozované v provozovně dle poř. čísla / u živnosti volné číslo oboru		

02 Provozovna

a) název ulice	b) číslo poplatek	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) název provozovny		i) umístění provozovny	
j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně			
k) provozovna podléhající kolektivu ANO / NE *	l) předměty podnikání provozované v provozovně dle poř. čísla / u živnosti volné číslo oboru		

03 Provozovna

a) název ulice	b) číslo poplatek	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) název provozovny		i) umístění provozovny	
j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně			
k) provozovna podléhající kolektivu ANO / NE *	l) předměty podnikání provozované v provozovně dle poř. čísla / u živnosti volné číslo oboru		

04 Provozovna

a) název ulice	b) číslo poplatek	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) název provozovny		i) umístění provozovny	
j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně			
k) provozovna podléhající kolektivu ANO / NE *	l) předměty podnikání provozované v provozovně dle poř. čísla / u živnosti volné číslo oboru		

05 Provozovna

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) název provozovny		i) umístění provozovny	
j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně			
k) provozovna podléhající kolaudaci	ANO / NE ¹⁾	l) předměty podnikání provozované v provozovně dle poř. čísla / u živnosti volné číslo oboru	

06 Provozovna

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) název provozovny		i) umístění provozovny	
j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně			
k) provozovna podléhající kolaudaci	ANO / NE ¹⁾	l) předměty podnikání provozované v provozovně dle poř. čísla / u živnosti volné číslo oboru	

07 Provozovna

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) název provozovny		i) umístění provozovny	
j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně			
k) provozovna podléhající kolaudaci	ANO / NE ¹⁾	l) předměty podnikání provozované v provozovně dle poř. čísla / u živnosti volné číslo oboru	

08 Provozovna

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) název provozovny		i) umístění provozovny	
j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně			
k) provozovna podléhající kolaudaci	ANO / NE ¹⁾	l) předměty podnikání provozované v provozovně dle poř. čísla / u živnosti volné číslo oboru	

09 Provozovna

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) název provozovny		i) umístění provozovny	
j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně			
k) provozovna podléhající kolaudaci	ANO / NE ¹⁾	l) předměty podnikání provozované v provozovně dle poř. čísla / u živnosti volné číslo oboru	

jméno ohlašovatele / žadatele	příjmení ohlašovatele / žadatele	
vztah k právnické osobě		
v	dne	
		podpis ohlašovatele / žadatele

ZMĚNOVÝ LIST

podací razítko

Identifikační část podnikatele

a) jméno a příjmení / obchodní firma / název *

b) identifikační číslo / datum narození *

c) rodné číslo

Oznamuji živnostenskému úřadu ve smyslu živnostenského zákona následující skutečnosti:

01 Předměty podnikání, kterých se změna týká (u živností volné čísla oborů)

--

02 Původní údaj

--

03 Nový údaj (je-li pro uvedení nového údaje samostatná kolonka, uveďte údaj do samostatné kolonky)

--

04 Provozování živnosti přerušeno:

od:

do:

a) pro účely OSSZ / PSSZ: jedná se zároveň o ukončení samostatné výdělečné činnosti *

ANO / NE *

b) pro účely ZP: jedná se zároveň o ukončení samostatné výdělečné činnosti *

ANO / NE *

05 Pokračování provozování živnosti

od:

a) pro účely OSSZ / PSSZ: jedná se zároveň o zahájení samostatné výdělečné činnosti *

ANO / NE *

b) pro účely ZP: jedná se zároveň o zahájení samostatné výdělečné činnosti *

ANO / NE *

06 Zrušení živnostenského oprávnění

ke dni:

a) pro účely OSSZ / PSSZ: jedná se zároveň o ukončení samostatné výdělečné činnosti *

ANO / NE *

b) pro účely ZP: jedná se zároveň o ukončení samostatné výdělečné činnosti *

ANO / NE *

07 Nová adresa bydliště / povoleného pobytu *

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		i) datum změny bydliště

08 Nová adresa místa podnikání / sídla / umístění organizační složky *

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

* vyplní pouze fyzická osoba

MPO ZL – vzor č. 02 (07/2008)

1

* nehodící se škrtněte

09 Nově ustanovený odpovědný zástupce / vedoucí organizační složky / člen statutárního orgánu¹⁾

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) státní občanství	f) rodné příjmení	g) datum narození	h) rodné číslo
i) místo narození	j) okres	k) stát	l) pohlaví ²⁾ žena / muž ³⁾
m) u odpovědného zástupce - datum ustanovení do funkce			

10 Bydliště odpovědného zástupce / vedoucího organizační složky / člena statutárního orgánu¹⁾

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

11 Pobyť odpovědného zástupce / vedoucího organizační složky / člena statutárního orgánu¹⁾ na území ČR

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	

12 Provozovna

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) provozovna podléhající kolaudaci	ANO / NE ²⁾	i) umístění provozovny	
j) název provozovny			
k) datum zahájení / ukončení ³⁾ provozování činnosti v provozovně	l) datum zrušení provozovny		
m) předměty podnikání provozované v provozovně (u živnosti volné číslo oboru)			

13 Při ukončení činnosti v provozovně uveďte adresu, kde lze vypořádat závazky (§ 14 zák. č. 634/1992 Sb.)

--

14 Doplnující údaje

a) telefon	b) fax	c) e-mail
------------	--------	-----------

15 Prostřednictvím CRM ohlašuji změnu též na:

ANO / NE ²⁾	a) FÚ v	číslo kolonky	počet příloh ³⁾
ANO / NE ²⁾	b) OSSZ / PSSZ v	číslo kolonky	počet příloh ³⁾
ANO / NE ²⁾	c) ÚP v	číslo kolonky	počet příloh ³⁾
ANO / NE ²⁾	d) ZP v	druh (kód) ZP	číslo kolonky

jméno ohlašovatele / žadatele	příjmení ohlašovatele / žadatele	podpis ohlašovatele / žadatele
vztah k právnické osobě		
v	dne	

²⁾ vyplní se u odpovědného zástupce - cílho státního příslušníka, který nemá přiděleno rodné číslo

³⁾ přílohou se rozumí např. příloha pro FÚ a SSZ, smlouva o vedení účtu, smlouva o sdružení atd.

Příloha č. 2

Přehled poplatků za úkony dle z.č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

Položka 6

a) Zápis zemědělského podnikatele do evidence	Kč	1 000
b) Změna zápisu zemědělského podnikatele v evidenci	Kč	500

Osvobození

Od poplatku podle písmene a) této položky je osvobozen zápis osoby provozující zemědělskou výrobu podle zákona č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, ve znění zákona č. 219/1991 Sb. a zákona č. 455/1991 Sb., pokud se tato osoba zaeviduje do evidence zemědělského podnikatele ve lhůtě a způsobem stanoveným zvláštním právním předpisem - zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Položka 24

a) Ohlášení živnosti při vstupu do živnostenského podnikání	Kč	1 000
b) Další ohlášení živnosti	Kč	500
c) Přijetí žádosti o koncesi při vstupu do živnostenského podnikání	Kč	1 000
d) Přijetí další žádosti o koncesi	Kč	500
e) Změna rozhodnutí o udělení koncese	Kč	500
f) Vydání rozhodnutí o schválení odpovědného zástupce pro koncesovanou živnost	Kč	500
g) Vydání výpisu z živnostenského rejstříku po provedení oznámené změny	Kč	100
h) Vydání úplného nebo částečného výpisu z živnostenského rejstříku na žádost za každou i započatou stránku	Kč	20
i) přijetí podání kontaktním místem veřejné správy podle § 72 živnostenského zákona	Kč	50

Předmětem poplatku není

1. Vydání prvního výpisu ze živnostenského rejstříku po provedení zápisu podnikatele do živnostenského rejstříku.
2. Změna podmínek provozování podnikatelské činnosti provedená správním úřadem z vlastního podnětu.
3. Schválení odpovědného zástupce, je-li provedeno současně s rozhodnutím o udělení koncese.
4. Změna uvedená v písmenech e) a g), navazuje-li na změnu již provedenou v obchodním rejstříku.
5. Změna oboru činnosti v rámci živnosti volné.

Poznámky

1. Pokud bylo ohlášeno více živností současně nebo podáno současně více žádostí o koncesi, poplatek podle písmen a) až d) se vybírá jen jednou. Poplatek se vybere jen jednou rovněž, pokud je současně ohlášena živnost a podána žádost o koncesi.
2. Poplatek podle písmen e), f) a g) je splatný při oznámení změny. Nebude-li poplatek zaplacen, správní úřad úkon neprovede.
3. Je-li současně učiněno více úkonů podléhajících poplatku podle této položky, vybere správní úřad jen jeden poplatek ve výši odpovídající nejvyšší sazbě.
4. Bylo-li ohlášení nebo žádost o provedení správního úkonu zpoplatněné v této položce podáno prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy, vybírá správní poplatek kontaktní místo veřejné správy. Správní poplatek stanovený v písmenech a) až h) je příjmem obce, jejímuž obecnímu živnostenskému úřadu bylo podání doručeno.

